Dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING OOST EN WEST

Opgericht door Kolonel H. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang".

KANTOREN:
HOOFDBESTUUR . . . . } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
INLICHTINGENDIENST . . . . } TEL. 14519. POSTGIRO 14574

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

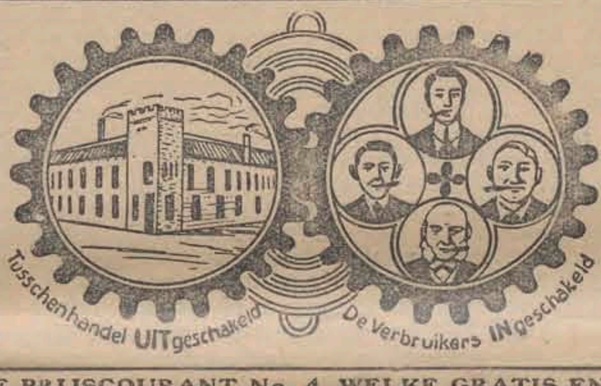
ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD"
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor *Administratie* en *Verandering van Woonplaats* wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17. Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor *Advertentiën* tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20 Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. = Havana-Sigarenfabrieken = BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook de bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurreerend zijn, daar **elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld** en de kosten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland **25 à 30 %**. Nog **belangrijker** is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alléén Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, **indien men**

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benoodigde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabrikaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

Brandstoffenhandel
Fa. J. H. KRUL Jr.
Overveen en Bloemendaal. Tel. 1617 en 22012
PRIMA BRANDSTOFFEN. CONCURR. PRIJZEN
Beste adres v. Centrale Verwarming

Piano Paleis"

WAAROM
behouden wij steeds onze Cliëntèle en worden wij iederen keer bij vrienden en kennissen aanbevolen?

OMDAT
U bij **ons** op de meest correcte wijze wordt bediend, met vakkundige voorlichting en tegen zéér billijke prijzen. Een **Piano** aanschaffen is een kwestie van **vertrouwen**; **kijkt** in onze magazijnen, vóórdat U een Piano koopt; het verplicht U tot niets.

Op verlangen zéér gemakkelijke condities in overleg met den kooper.

Groote sorteering
ORGELS
en MUZIEK-INSTRUMENTEN

G. GROENENDIJK & Co.
REGENTESSELAAN 24 B/D LAAN V. MEERDERVOORT.
DEN HAAG TEL. 32004

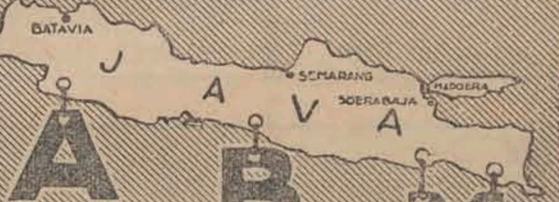
MEUBELMAGAZIJN „'T WOONHUYS"
69 PARKSTRAAT 69
Complete Meubileering
Prijzen BENEDEN ELKE concurrentie
Aparte Modellen Volle garantie
TELEF. 15328 GEEN FILIALEN

Boek-, Kantoorboek-, Kunst- en Fotohandel
„PATRIA"
Utrechtscheweg 46, AMERSFOORT, Telef. 653
Romans, Kinder- en Studieboeken
Kantoorartikelen Bureaumeubelen
Fotografie-Artikelen
Donkere Kamer v. Amateurs gratis beschikbaar

E. CASSUTTO & G. L. COURBOIS
TANDARTSEN
Lid van de Vereeniging „Oost en West"
Prins Mauritsplein 3 Tel. 50061
Goudenregenstraat 151 Tel. 31012

VRAAGT SCHOLTEN'S
ZELFRIJZEND BAKMEEL
MAIZENA PUDDING
AARD.MEEL EN SAGO
FABRIEK VAN MEELPRODUCTEN
JOH. B. SCHOLTEN, AMSTERDAM
BROUWERSGRACHT 266 TEL. 47637.

BESCHIKBAAR.

A B M
INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHE
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

MELK, BOTER, KAAS EN EIEREN,
Kruideniers- en Grutterswaren.

L. M. ROMEIJN,

Columbusstraat 219 — Den Haag

FIJNE VLEESCHWAREN.
Koek, Biscuits, Dessertwerken
Groninger Roggebrood.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilanus
FRIEZENVEEN
Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co. Magazijn „de Prijslijst"
Veenestr: 16-18. Valeriusstr: 29.
Theresiastr: 65. DEN HAAG.
Prijscourant op aanvrage gratis.

STENDERT BRUIN
VALERIUSSTRAAT 70-72 LUBECKSTR. 31
DEN HAAG

Manufacturen
Lingerieën
Bonneterie
Tricot Onderkleeding
waaronder
Janssen & Tilanus
Vriezenveen

Dames-
Confectie
met speciale
Maatafdeeling

FILIAAL: Neptunusstraat 76-78, SCHEVENINGEN

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES"
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoend aan de hoogste eischen- van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden · Kuipbaden · Douchebaden

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

KWEEKERIJ „ALPINA"
RAAPHORSTLAAN - WASSENAAR
Speciale cultuur van
Alpen- en Rotsplanten

ANNO 1674.
MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE VAN DE
STOOMWASSCHERY
v/h BYVOET & ZOON
TEL. 22016. BLOEMENDAAL TEL. 22016.

Reis-Indrukken

door

G. VAN BERESTEYN—TROMP.

(Vervolg.)

Aankomst te Batavia.

Zooals ik reeds in mijn vorigen brief schreef, moet voor de meeste menschen, die weinig of geen last van zeeziekte hebben, een reis naar Ned.-Indië met een der mooie schepen van de Mij. „Nederland" een ware pleziertocht zijn. Ik kreeg dan ook den indruk, dat het jonge volkje aan boord zich opperbest vermaakte met babbelen, dansen en flirten. In alle opzichten goed verzorgd, zonder er zelf eenige moeite voor behoeven te doen, werd met leedwezen het einde der reis tegemoet gezien. *„Partir...... c'est mourir un peu"......*

Des morgens, bij het aanbreken van den dag, was Tandjong Priok in zicht. Er heerschte een groote bedrijvigheid aan boord, want een ieder wilde zoo spoedig mogelijk, gepakt en gezakt, op het dek verschijnen, om de langs de landingsplaats geschaarde familieleden en vrienden te begroeten.

„Welk een weemoedigen indruk moet deze hartelijke verwelkoming maken op de eenlingen, die voor 't eerst in het voor hen zoo vreemde tropenland aankomen, waar geen verwanten of kennissen hen wachten," zoo dacht ik, terwijl ik vreugdevol de goede *sobats* toewuifde, die mij met bloemen kwamen begroeten en mijn hart popelde van stil genot bij 't weerzien van mijn geliefd geboorteland, dat als een sprookjesdroom, een halve eeuw lang, in mijn herinnering was blijven voortleven.

Die mooie kinderherinneringen waren voor mij gelukkig geen bron van teleurstellingen, want land en volk zijn uiterlijk grootendeels hetzelfde gebleven, terwijl ik, bij 't verlaten van Indië, nog te jong was om besef te hebben van de toen daar heerschende maatschappelijke verhoudingen en toestanden en dus nu ook geen vergelijkingen daarmee kon maken. Toch trof mij weinig als vreemd, daar ik, in Europa zijnde, den Indischen gang van zaken, op velerlei gebied, altijd met warme belangstelling gevolgd heb en kreeg ik bij 't zelve ondervinden en in oogenschouw nemen daarvan heel weinig overweldigend nieuwe indrukken, daarentegen wel vele prettige indrukken van begrijpend herkennen.

Batavia, zoowel het oude stadsgedeelte als Weltevreden, is in al die jaren natuurlijk sterk in uitgebreidheid en belangrijkheid toegenomen, maar ook dit viel mij niet zoozeer op, als het terugvinden van de oude, gulle gastvrijheid bij de familie, die mij vol hartelijkheid opnam in haar ouderwetsch groot huis op het Koningsplein, met ruime vóór- en achtergalerij, begrenzend de koele slaapkamers, die de binnengalerij — te vergelijken met een groote Europeesche hall — omsluiten en gelegen te midden van een rijken bloementuin met rijen van witte en gekleurde Chineesche potten, gevuld met zeldzaam fraaie planten, eindigend aan de achterzijde in een bij het erf behoorenden klapper- en pisang-tuin, welke grenst aan een bij de rivier gelegen kampong. En daar meende ik mijne kleine bruine speelmakkers uit mijn kinderjaren terug te vinden, even rustig vroolijk als vroeger zich vermakend met 't eigen gemaakte speelgoed, gevlochten uit bladeren of uit de vochtige bodemklei ... hun kunstvaardige, lenige vingertjes gekneed ... daarna in de zon gedroogd.

Toen 's avonds, bij een prachtig-helderen m... schijn, — zooals men alleen in de tropen kan ... ben — een der cactussen, die, omdat zij sl... één nachtlang bloeit, de *„belle d'un nuit"* gen... wordt, als welkomstgroet hare zacht-geur... roomwitte bloemkelken ontvouwde te midden ... die zoo vredige natuur, had ik geen spijt hui... haard in het Haagje voor eenige maanden verl... te hebben om, zij 't dan ook moederziel alleen, ... reis hierheen te aanvaarden. Ik vond er alles w... wat ik er van verwachtte, en nog véél meer bo... dien, hoe langer ik er mijn oogen en ooren ... kost geef.

Er is werkelijk m.i. niet belangwekkenders ... gemoedversterkends dan een Indische reis!

Eén der eerste stappen, die ik deed, was ... audiëntie gaan bij den Gouverneur-Generaal, ... nog te trachten de Indonesische sierkunst op ... aanstaande Parijsche tentoonstelling vertegenw... digd te krijgen.

De vroege morgenreis naar boven en het ter... zien van den grootschen Plantentuin, te midd... waarvan het paleis van den Onderkoning gel... is, wekten weer allerlei lieflijke jeugdherinnering... bij mij op.

De ontvangst van G.-G. Fock — immers o... hoofdbestuurslid der Vereeniging „Oost en West" ... was allervriendelijkst en bemoedigend, daar ik ... delijk den indruk kreeg, dat Z.Exc. 't ook ten z... ste zou betreuren, als deze eenige gelegenheid, ... internationale bewondering te oogsten voor de ... zeldzaam fraaie, nog overal in den archipel lev... de, decoratieve kunst, ongebruikt voorbij zou m... ten gaan, uit gebrek aan fondsen. Waar ook ... Raad van Indië, voor zoover ik dien kon ... plegen, deze meening deelt, behoeft dus de h... tot verwezenlijking van Boeatan's ideaal in ... nog niet te worden opgegeven. Wie weet......?

Dat de waardeering van Indonesische sierk... ook in Indië den laatsten tijd sterk is toegenom... bleek mij, bij gelegenheid van een mooie tent... stelling Savoe-weefsels, welke ik zoo gelukkig ... te kunnen bewonderen, te midden van een zeer ... rijk publiek, zoodat binnen een half uur tijds ... doeken verkocht waren niet alleen, doch vele ... zoekers hun leedwezen te kennen gaven, dat ... niets meer voor hen te koop over was. Ik kon ... enkele van voor „Boeatan" overnemen.

Het „Bat. Nieuwsbl." schreef o.m.:

> „De predikant van Timor Koepang heeft ... schitterende collectie kains en selimoets va... voe tot verkoop overgezonden. Juist Savoe ... bekend vanwege de prachtige, diepe, donkere ... weelachtige kleuren, die daar op primitieve ... uit allerlei planten en bloemen worden getr... en die aan de daar vervaardigde kunstige ... sels een geheel bijzonder karakter geven.
>
> Deze partij Savoeneesche weefsels zal op ... dag 20 dezer worden ten toon gesteld in de S... ba-school. De tentoonstelling wordt reeds ... uur 's middags geopend, opdat alles bij dag ... nog goed kan worden bezichtigd en ieder ... keuze kan doen, want alles wordt ten ver... aangeboden.
>
> Iedereen is welkom.
>
> De directrice van de Salemba-school, mejuffr... Adriani, zal aan het geheel een gezellig en ... gelijk cachet geven, bijgestaan door haar sta... welwillende helpsters."

Is dit niet in den geest van „Boeatan"?

Mijn aankomst te Weltevreden was nog juist ... tijds genoeg om vóór de sluiting van den Volksraad ... de laatste zittingen, onder de bekwame leiding ... Mr. Schumann, te kunnen bijwonen. Ik kreeg ... sterk den indruk van: ons Parlement in 't kl... want het speciale karakter van raad-, in stede ...

M. STEINS - DEN HAAG
Korte Houtstraat 14a
VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE SCHOEN-REPARATIËN
in uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend
Eerste klasse Maatwerk.

Dr. F. VAN DER FEEN, Apotheker
Fred. Hendriklaan 32 - 's-Gravenhage - Tel. 50040
Binnen- en Buitenl. Verpakte
Geneesmiddelen verkrijgbaar

MEISJESSCHOOL voor L. O. en (M.) U. L. O. der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL
Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

OPLEIDING voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum. Aansluiting bij de 3e klasse H. B. S uit de 3e Mulo-klasse. Opleiding voor Eind-Examen Mulo A en B. Prospectus en 12de Jaarverslag op aanvrage.
Spreekuren op Maandag en Vrijdag van 3—4 uur. De Directrice G. W. RUINEN.

…gevend lichaam valt natuurlijk niet dadelijk op, wel echter het verdeeld-zijn in politieke partijen, die, zooals men dat in Holland uitdrukt: „voor de tribune praten". Dezelfde onverschilligheid, tot onbeleefdheid toe, voor elkanders meening, als niet toevallig een bizonder goed redenaar aan 't woord is.

Tevens trof 't mij, dat de Indonesische leden, met hun aangeboren hoflijkheid en zin voor politiek beleid, hierop veelal een gunstige uitzondering maakten, te meer waar juist voor hen zeer gewichtige besprekingen over onderwerpen, als godsdienst en onderwijs, aan de orde waren, en dat bij de meeste hunner welbespraaktheid met volkomen beheersching der Nederlandsche taal gepaard gaat. Het moet mij dan ook bizonder pijnlijk aan uit Europeeschen mond nogal eens een minder loflijk oordeel over hen te moeten hooren. Alleen oprechte, wederzijdsche waardeering — met erkenning zoowel van elkanders deugden als tekortkomingen — kan toch tot de van weerszijden gewenschte oplossingen leiden; niet waar?

Ook van Inlandsche zijde worden — zooals mij bleek — wel eens handelingen en woorden van Europeanen, o.a. van Nederlandsche bestuursambtenaren, zelfs van hen, die alleen 't welzijn van land en bevolking op 't oog hebben, verkeerd beoordeeld en verklaard, wat stellig een goede verstandhouding niet in de hand werkt, te meer wanneer, zij 't dan ook niet opzettelijk, door andere Europeanen deze min gunstige meening versterkt, en wel gedeeld wordt.

Ik kreeg niet den indruk, dat de „Associatie-idee", — welke toch reeds sinds vele jaren van verschillende zijden wordt gekoesterd, — groote vorderingen in Indië heeft gemaakt.

Maar...... „zij die gelooven, haasten niet."

Onwillekeurig schoot mij de uitlating te binnen van verscheidene der in Nederland studeerende Indonesiërs: „dat Hollanders in Europa anders zijn, dan die in Indië."

Zou de woekerplant, „rasvooroordeel", sterker gedijen in de tropen?

Met het oog op mijn plan om tegen de Kerstdagen het te Djocdja te houden Congres van het Java-Instituut bij te wonen, kon mijn verblijf te Weltevreden slechts kort duren, véél te kort naar mijn zin. Velerlei, dat ik mij voor had gesteld daar te doen, moest ik uitstellen, tot mijn terugkomst, na mijn reis verder over Java en Bali.

Verslag der Vereeniging „Oost en West" over het jaar 1924.

Algemeene toestand.

Ter kenschetsing van den algemeenen toestand ving het vorig jaarverslag aan met de mededeeling dat de bezwarende tijdsomstandigheden zich terdege in onze Vereeniging deden gevoelen.

Moge al, sindsdien, in die omstandigheden eene geringe wijziging ten goede zijn te bespeuren, de grondtoon van het verslag over dit jaar zou dezelfde kunnen zijn, waar „Oost en West" van de betere gesteldheid al zeer weinig heeft mogen ervaren, zooals uit de volgende paragraaf blijken zal.

Toch kan ditmaal die sombere toon, — welhaast de litanie waarmede zoovele verslagen van den laatsten tijd inzetten — in een meer opgewekten getransporteerd worden zoo men er rekening mee houdt dat eene beoordeeling, als gebruikelijk, van den toestand over een bepaald tijdvak altijd zal verschillen met die van den wezenlijk algemeenen toestand, en aangezien dit verschil vooral thans in het oog springt, wordt er hier de bijzondere aandacht voor opgevraagd.

Eene Vereeniging als „Oost en West" welke haar 25-jarig bestaan met eenigen luister heeft kunnen herdenken, die daarbij van wijd en zijd de ondubbelzinnigste blijken van belangstelling heeft mogen ondervinden en die, naar veler getuigenis bij die gelegenheid, noode zou kunnen worden gemist, eene Vereeniging die een eigen zelfstandige plaats inneemt en wijzen kan op een „Staat van dienst", welke aantoont dat zij, zoo hier als in de Overzeesche gebieden, talloos velen aan zich verplicht heeft door hen met raad en daad bij te staan, hen te helpen en te steunen, — daargelaten nog haar vruchtdragend streven tot verheldering der begrippen omtrent land en volk van Oost- en West-Indië — eene zoodanige Vereeniging gesteund toch altijd door een paar duizend leden heeft haar levensvatbaarheid en duur getoond en zetelt op een, zij het niet breeden, hechten grondslag. Zij heeft de tegenspoed der laatste jaren kunnen trotseeren zonder dat hare geregelde functionneering in het gedrang kwam en het laat zich aanzien dat hare arbeidssfeer zich al meer zal uitstrekken, naar gelang een rustiger tijdperk aanhoudt.

Zou het voorgaande bedenkelijk naar „eigen lof" rieken, deze opmerking was hier noodig en men gelieve ze niet anders te lezen of anders op te vatten dan als eene correctie op een oordeel dat zich zou vormen over den algemeenen toestand van het *laatste* jaar eener 25 jaren bestaande Vereeniging en zoo kan dan worden vastgesteld dat, ondanks een tijdelijk minder gunstig aspect, die toestand, in feite, een meer helder perspectief te aanschouwen geeft.

Leden en Begunstigers.

Het ledental in het afgeloopen jaar liep terug. Bedroeg het op ultimo December 1923 2583, op ultimo December 1924 was het verminderd tot op 2511, alzoo een verlies van 72 leden, meerendeels in Indië, als gevolg van de in ambtelijke kringen aldaar plaats gehad hebbende salarisverminderingen en „afvloeiingen".

De verwachting uitgesproken in het vorig jaarverslag dat het ledental in 1924 zou stijgen, heeft zich dus niet verwerkelijkt. Ofschoon allerminst bemoedigend, behoeft dit te verklaren feit niet te verontrusten, aangezien de ledenlijst altijddoor „ups and downs" heeft aangewezen en bovendien de dezerzijds gevoerde propaganda reeds weder geleid heeft tot een toename van het ledental.

Wat de begunstigers betreft, er vielen twee af, een in Indië en een hier te lande, de overige bleven hunnen hoogstgewaardeerden steun aan de Vereeniging schenken en het is hier de plaats om hen daarvoor openlijk dank te zeggen.

Hoofdbestuur.

De samenstelling van het Hoofdbestuur onderging deze verandering: Het lid voor Haarlem, tevens voorzitter der afdeeling aldaar, de heer J. P. Th. J. Brondgeest ontviel ons door den dood. In den boezem van het Hoofdbestuur, zoomede in het Orgaan der Vereeniging werd de nagedachtenis van dit zeer ijverig hoofdbestuurslid gehuldigd, terwijl de Secretaris der Vereeniging bij diens verassching op Westerveld aanwezig was. Ter zijner vervanging werd benoemd de heer H. F. Wagenaar Reiseger, die den heer Brondgeest ook als voorzitter der afdeeling Haarlem opvolgde.

Door het vertrek uit Utrecht van Mejuffrouw J. van der Schuyt, die evenals de heer Brondgeest lange jaren met groote toewijding deel had uitgemaakt van het Hoofdbestuur, ontstond eene vacature, welke werd aangevuld door de benoeming van den heer H. Somermeyer, penningmeester der Utrechtsche afdeeling.

In de vacature Apeldoorn door het uittreden wegens verandering van woonplaats van Mevrouw A. Dijk—Bruyn van Rozenburg werd niet voorzien, wordende de vertegenwoordiging dier afdeeling door één lid, de heer J. C. Baars, voldoende geacht.

Voor de nieuwe afdeeling Amersfoort nam zitting de voorzitter der afdeeling, de heer E. Roodhuyzen.

De Hoofdbestuursleden, die periodiek aan de

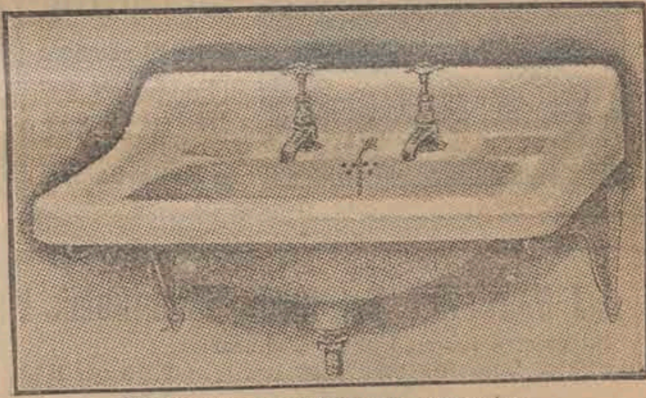
„Hollandia" Drogisterij
2e Sweelinckstraat 199 - Den Haag
bij het Stadhoudersplein
Voor Duinoord 't geschiktste adres
Uw Chemicaliën, Verbandstoffen, Specialiteits-geneesmiddelen, enz.

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
Laan v. Meerdervoort 504
DEN HAAG
LEERARES PIANO- EN ENSEMBLESPEL
SPREEKUUR VAN 1.30 TOT 2.30

VAN GULIK's Wijnhandel
2e Louise de Colignystraat 75 Telephoon 72523
's-Gravenhage
Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac
enz., van eerste klasse huizen

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.
Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH spreken en corresp. in slechts 1 MAAND. Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind. ambtenaren dagel. ter inz.
Inst. „SANDERS" 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

ZUID-HOLLANDSCHE BRANDSTOFFENHANDEL
Firma J. KUIJER
Levering van uitsluitend prima Brandstoffen
Regentesselaan 276 Den Haag
Telefoon 35659

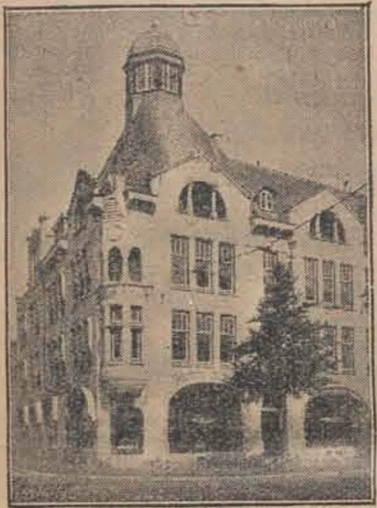
DE KLERK & TEN BRUGGENCATE
VASTE WASCHTAFELS, groote maat, reeds van af ƒ 22.50 compleet. —

Electrische ornamenten en -apparaten.
Laan van Meerdervoort 150, 's-Gravenhage. Tel. 35122

P. B. v. MOORSEL & Co.
Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5
TELEFOON 12898
KARPETTEN
TAPIJTEN LINOLEUM
GORDIJNEN en LOOPERS
Speciaal adres voor het inrichten van woningen

Familiewasscherij van den Eersten Rang
Firma G. HILBERINK Sr. - Apeldoorn
OPGERICHT 1870 TELEFOON 582
Helder waschgoed - Minimum slijtage
Concurreerende prijzen Geen vermissingen
Chloor wordt niet gebruikt voor het bleeken
VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT EN INLICHTINGEN
Verzending door het geheele land

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG
Grootste Speciaal Magazijnen
in Japonnen, Blouses, Rokken, Peignoirs, enz. enz.
Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

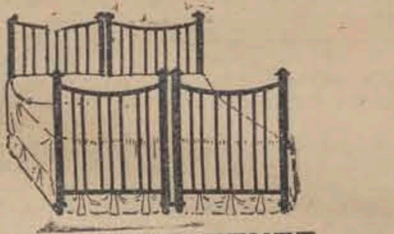
J. L. DEBIJE : DEN HAAG
Weimarstraat 171 A en B Telefoon 35391
IJzerwaren, Gereedschappen
voor Vaklieden - Amateurs
Verzending naar de Tropen onder garantie

MAISON
DROUOT
Fred. Hendrikl. 85
Telefoon 52379
DEN HAAG
Woning-Inrichting
Beleefd noodigen wij U uit tot een bezoek aan onze Magazijnen en Modelkamers

L. J. J. HAZELZET, Tel. 10957, Slachthuisk. 1
Uit grooten voorraad direct leverbaar:

BELGISCHE ANTHRACIET	30/50	f 3.50	per H.L.
	20/30	f 3.30	„	„
WALES „	30/50	f 4.30	„	„
	20/30	f 4.30	„	„
EIERKOLEN		f 1.60	„	„

Verder alle soorten Brandstoffen tegen concurreerende prijzen.
STEEN EN GRUISVRIJ. PRIJZEN FRANCO THUIS

W. J. M. SIMONIS'
BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34
TEL. 14420 DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE
LEDIKANTEN - MATRASSEN
DEKENS
ONZE „PHOENIX" MATRASSEN (Gedep.) OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGENAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

The Mayfair School of Dancing
Juliana v. Stolberglaan 228 The Hague Telephone 70332
Privaatlessen ——— Clublessen
Tea's en Afterdinner-dances in Engelsch milieu voor besloten club
——— Vraagt inlichtingen aan de school s.v.p. ———

beurt van aftreden waren, werden allen herkozen.

Afdeelingen.

Het aantal afdeelingen vermeerderde met één door de oprichting der afdeeling Amersfoort, welke geconstitueerd werd in eene vergadering ter plaatse op 8 Juli 1924.

Van deze afdeeling kan gezegd worden dat zij van meet af aan staat op een gezonde basis; zij telt ongeveer een 70-tal leden, onder wie een frisch en opgewekt vereenigingsleven heerscht.

Met betrekking tot de overige afdeelingen zij verwezen naar de afzonderlijke jaarverslagen die in het Orgaan zullen worden opgenomen. Uit die verslagen zal men kennis kunnen nemen, voor zoover noodig, van hetgeen in de verschillende plaatsen werd verricht. De trouwe lezer van het Koloniaal Weekblad zal daarin niet veel nieuws aantreffen, aangezien de gevoerde propaganda onder het hoofd berichten van de Afdeelingen telkens in de daarvoor bestemde rubriek van het Weekblad werd vermeld.

Aangeteekend dient nog te worden dat in het laatst van het jaar pogingen zijn in het werk gesteld om een nieuwe afdeeling, en wel in Twente, te vestigen.

Vertegenwoordiging in Oost- en West-Indië.

Deze bleef in Oost-Indië dezelfde. De heer Mr. K. Fauser te Soemenep heeft ook in dit jaar gedaan wat hij kon doen om de Vereeniging vooruit te brengen; dat hij daarin niet naar wensch geslaagd is, komt geheel op rekening van omstandigheden, onafhankelijk van den goeden wil van welken hij steeds blijk gegeven heeft en die door het Hoofdbestuur gaarne erkend wordt.

In Suriname bleef de heer Fred. Oudschans Dentz trouw op zijn post en behartigde hij de belangen van Oost en West op de welbekende uitnemende wijze. Hij aanvaarde daarvoor uit naam der Vereeniging een woord van hulde en erkentelijkheid.

In Willemstad op Curaçao leed de Vereeniging een gevoelig verlies door het overlijden in November l.l. van haar vertegenwoordiger, de heer H. Meerdink. Geruimen tijd heeft hij zijne functie op loffelijke wijze waargenomen en zijne nagedachtenis is dan ook in ons Orgaan geëerd geworden. Aan het einde van het verslagjaar was de vacature nog onbezet, doch maatregelen zijn getroffen opdat een vervanger kunne worden aangesteld.

Koloniaal Weekblad.

Ons orgaan werd officieel voor het eerst, over een vol jaar, verzorgd door den heer W. C. Muller, tevens vaste medewerker, onder leiding van het Dagelijksch Bestuur.

Aan ieder die belang stelt in het Orgaan, moet het opgevallen zijn op welk eene uitmuntende wijze de heer Muller zich van zijn taak kwijt. In den betrekkelijk zoo korten tijd van een jaar is het Koloniaal Weekblad opgewerkt tot een gezaghebbend blad, dat in toenemende mate belangstelling wekt. Zij die weten hoezeer de bloei der Vereeniging afhangt van den inhoud en de wijze van bewerking van het blad, zullen 's heeren Muller's werkzaamheid op hoogen prijs stellen, allereerst het Hoofdbestuur, dat het voorrecht heeft hiervan die verklaring te kunnen afleggen.

Bij vernieuwing moet gewag gemaakt worden van de waardeering voor den arbeid der vaste medewerkers en zoo hun werk hier verder onbesproken blijft is dat hieraan toe te schrijven dat herhaling waar mogelijk dient te worden vermeden. Dat dit werk door het Hoofdbestuur en door alle leden der Vereeniging hoog wordt aangeslagen, is bekend.

De technische uitvoering van het blad was ook wederom dit jaar in handen van de mede in dit opzicht gunstig bekend staande N.V. Drukkerij Ten Hagen; de tijdige oplevering, de expeditie en wat daarmede verband houdt liet niets te wenschen over en met voldoening mocht worden waargenomen, dat de N.V. er in geslaagd is de advertentierubriek bijna tot op het gewenschte peil te brengen. De wensch van H.B. en Uitgeefster dat het blad van een omslag wordt voorzien, kon, zeer tot beider leedwezen, nog niet vervuld worden.

Informatie-bureau.

Voor wat dit bureau gepresteerd heeft, moge worden verwezen naar het eerlang door den leider van dat bureau uit te brengen verslag, dat mede in het Orgaan wordt afgedrukt.

Als een algemeene opmerking deze, dat het aantal „informatiën" over 1924 een 150-tal meer bedroeg dan over het jaar te voren.

Leeszaal.

De toestand dezer inrichting bleef vrijwel stationnair. Ofschoon de voorraad lectuur met enkele belangrijke boekwerken, platen en kaarten werd verrijkt, bleef het bezoek, veelal bestaande uit dezelfde personen matig, alhoewel iets drukker dan in 1923.

Stichtingen, Commissiën, Fondsen.

Over deze instellingen valt dit keer weinig te vermelden. Voor zoover hare verrichtingen in het jaarverslag worden samengevat, worden die verslagen in het Koloniaal Weekblad gepubliceerd.

De West-Indische Commissie kwam dit jaar niet bijeen, vermoedelijk doordat geene onderwerpen ter bespreking of behandeling en op haar terrein liggende daartoe aanleiding gaven.

Andere werkzaamheden en verrichtingen.

Het Hoofdbestuur vergaderde op 3 Mei en October.

De vergadering van 3 Mei, gehouden in de „Twee Steden", Buitenhof, alhier, werd gevolgd door een bijeenkomst ter herdenking van het 25-jarig bestaan der Vereeniging op dien dag. Op deze bijeenkomst werd, met een toepasselijke aanspraak van den wrnd. voorzitter aan een drietal personen, t.w. mevrouw van Beresteyn—Tromp en de heeren Dr. C. W. Janssen en J. van der Steur (in Indië) de voor deze gelegenheid ingestelde gouden Eerepenning (Oost en West medaille) met daarbij behoorende diploma's uitgereikt. Dit druk bezocht samenzijn werd, als bekend, gevolgd door een bijzonder geanimeerde feestelijke receptie, terwijl op dienzelfden dag den leden der Vereeniging een extra-nummer van het Koloniaal Weekblad, een Jubileum-uitgave, werd aangeboden. Een reglement der ingestelde Eerepenning berust in het archief der Vereeniging.

De vergaderingen van het Dagelijksch Bestuur hadden, als naar gewoonte, wekelijks plaats, behalve in de periode der zomervacantie.

In het najaar zijn, met goed gevolg, besprekingen gevoerd geworden met het Bestuur der Nederlandsche Reisvereeniging, met het doel om te komen tot eene samenwerking, binnen bepaalde grenzen. Behalve dat besloten werd tot uitwisseling van beider Organen, werd in het Koloniaal Weekblad een artikel opgenomen van den Voorzitter der Nederlandsche Reisvereeniging op de werking dier vereeniging betrekking hebbende, aan welk artikel een drietal reisprogramma's werd toegevoegd, terwijl voor de leden van Oost en West in 't bijzonder een oproep tot aanmelding voor het leiderschap dier reizen werd geplaatst, welke oproep op gezette tijden zal worden herhaald. Bovendien bevindt zich in de portiek van het gebouw Heulstraat 17 een bord waarop de te maken reizen telkens worden aangekondigd.

In het Koloniaal Weekblad van 15 Mei 1924 verscheen een ingezonden stuk van den heer D. van Geuns, alhier, waarin de wenschelijkheid werd aangegeven om de bestaande Indische Vereenigingen in één bond op te nemen, met uitnoodiging aan het Hoofdbestuur van Oost en West om daartoe het initiatief te willen nemen. Ofschoon dit denkbeeld allerminst oorspronkelijk was en er vroeger heen zelfs pogingen zijn aangewend geworden om hiertoe te geraken — maar vruchteloos — zoo

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
Geregelde mail-, passagiers en-vrachtgoederendienst.
tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te *Amsterdam* en te *Batavia*.

C. J. L. VERMEULEN'S
ONVERANDERLIJKE VERGROOTINGEN
1e KLAS WERK :: :: ZEER LAGE PRIJZEN
TOUSSAINTKADE 20
VERZENDING NAAR OOST- EN WEST-INDIË

Official Ford Dealer
THE UNIVERSAL CAR
Reinkenstraat 1 K Garage „Hamim", H. Wegerif Den Haag, Tel. 34215
Service - Automobielen-Onderdeelen

Hoofdbestuur toch van meening deze uitnoodiging niet te moeten afwijzen op grond van den eden kern: concentratie van krachten. Derhalve werd het plan van Geuns in studie en beraadslaging genomen, met het gevolg dat in eene gecombineerde vergadering, in December l.l., van het Dagelijksch Bestuur met bestuursleden der Vereeniging van Ambtenaren B.B., der Vereeniging van Indische Verlofgangers, der Ned.-Ind. Officiersvereeniging, van het N. I. O. G. (Ned.-Ind. Onderwijzers-Genootschap) en van het Ind. Europ. Verbond, alle onder leiding van den voorzitter van Oost en West, den heer Mr. W. Sonneveld, besloten werd tot de instelling van eene sub-commissie, bestaande uit een lid uit elk dezer lichamen, met opdracht het plan-Van Geuns op zijn practische waarde te toetsen en van hare bevinding vóór 15 Januari een verslag uit te brengen aan het Dagelijksch Bestuur van Oost en West.

Bij het einde van dit verslagjaar was deze zaak nog hangende.

Voorts werd onder praesidium van het hoofdbestuurslid, tevens voorzitter der afdeeling Den Haag, den heer R. Zuyderhoff, een Wonosobo-comité gevormd, bestaande verder uit leden dier afdeeling en van de Redactie van „Oedaya", welks hoofdredacteur, de heer Noto Soeroto, het denkbeeld daartoe had geopperd. Dit Comité heeft ten bate der slachtoffers van de ramp te Wonosobo een aanzienlijk bedrag weten bijeen te brengen middels een tentoonstelling en enkele kunstavonden in de „Twee Steden" alhier, terwijl het Hoofdbestuur van Oost en West het Comité ter zijde heeft gestaan door de inzameling van giften en bekendmakingen in het Koloniaal Weekblad.

Ook verleende te voren de Vereeniging hare hulp bij de aanvulling der door de aardbeving te Tokio grootendeels verwoeste Bibliotheek van de „Imperial University" aldaar.

(*Wordt vervolgd*).

Nationaal Indisch Congres.

Te Bandoeng is, zooals reeds telegrafisch is gemeld, een comité gevormd met het doel om met Kerstmis van dit jaar te Bandoeng een congres te houden.

Voorzitter van dit comité is de heer Safioedin Soerjopoetro, 1e secretaris de heer Soekahar en penningmeester de heer Soekarpo.

Het Soer. Hbl. meldt nader:

Dit congres wordt gehouden in overeenstemming met en in navolging van de Nationaal-Indische congressen van Bandoeng in 1921 en van Soerabaja in 1923, doch het ligt in de bedoeling om zoo mogelijk ditmaal het congres permanent te verklaren, ten einde jaarlijks een Nationaal-Indisch congres te houden op een der daarvoor in aanmerking komende plaatsen. Daarom zal op elk congres een nieuw comité worden benoemd, dat tot taak heeft de voorbereiding van het volgende congres en de uitvoering van de door het congres genomen besluiten.

Zoowel personen als vereenigingen zullen er lid van kunnen worden.

Het congres zal zich bewegen op nationaal-politiek, sociaal-economisch en cultureel-paedagogisch terrein. Het heeft de bedoeling om alle vraagstukken, die betrekking hebben op het Indisch-politieke, economische en cultuurleven in beschouwing te nemen en daarvoor discussie uit te lokken. De uitspraken en moties van het congres zullen in geen enkel opzicht bindend zijn voor de leden op zich zelf, zoodat geen enkele aangesloten vereeniging zich in haar eigen richting en acties belemmerd zal zien door het congres.

Het N. I. C. is dus wel een nieuwe vereeniging, maar geen nieuwe partij.

Het met Kerstmis te houden congres zal ditmaal geheel in het teeken der nationalistische politiek staan.

De te behandelen vraagstukken zijn:

I. Is het noodig of wenschelijk, dat Indonesië en Nederland bij voortduring in een zeker verband met elkaar blijven?

II. Op welken grondslag moet de staatsinrichting van een zelfstandig of onafhankelijk Indonesië worden opgebouwd?

III. Welke stappen moeten er gedaan worden om tot invoering van die staatsinrichting te komen?

ART DE LA FEMME
EESTBRUGWEG 37 RIJSWIJK (Z.-H.)
Nouveauté's in Dameshoeden
Uitsluitend Parijsche modellen

Van Week tot Week.

18—24 MAART.

Propagandisten voor Indië in Nederland. Op een feestmaal den 19en Maart te Amsterdam ter eere van Sir H. Deterding, heeft deze voorgesteld gedurende een drietal jaren telkens een groep van 24 jongelieden, met 12 leeraren, eene vacantiereis naar Indië te doen maken. Hijzelf wilde de helft der kosten dragen.

Het denkbeeld ondervond veel instemming; er zal een comité worden gevormd om in samenwerking met organisaties, die op dit terrein reeds werkzaam zijn, het plan uit te voeren om aldus propagandisten voor Indië in Nederland te vormen.

Koloniale School voor vrouwen en meisjes. Den 11en Maart was het vijf jaren geleden dat de Koloniale School voor vrouwen en meisjes te 's-Gravenhage werd opgericht. Die datum is niet onopgemerkt voorbijgegaan.

Nederlandsche reisclub. Dezer dagen is opgericht de Nederlandsche reisclub, welke zich ten doel stelt o.a.: het samenstellen van wetenschappelijke zaken- en vacantiereizen naar en van Nederland en koloniën; secretaris is de hr. J. Th. Stom te 's-Gravenhage.

Indonesiërs in Nederland. Het Bestuur der Indonesische Vereeniging heeft eene Commissie benoemd, die zich tot taak stelt om [illegible] un te verleenen aan pas uit Indië aangekomen landgenooten (afhalen van boord, huisvesting, enz.). Ze is samengesteld uit de H.H. Nazir Pamontjak, M. Aboetan, Achmad Mochtar, M. P. Moerman. (Adres: Commissie Bijstand Indonesiërs, Noordeinde 32, Leiden).

Een milde gift. De hr. Lien Siong Liau van Semarang, tijdelijk te 's-Gravenhage, heeft duizend gulden geschonken ten behoeve van het studiefonds van Chung Hwa Hui, de vereeniging van hier te lande studeerende Chineezen uit Ned.-Indië.

W. J. C. Creutz Lechleitner †. Te Boxmeer is in den ouderdom van 68 jaar overleden de heer W. J. C. Creutz Lechleitner, gep. kolonel der inf., ridder in de Militaire Willemsorde.

Het statistiekrecht. Volgens een Aneta-telegr. wordt het statistiekrecht den 1en Mei a.s. in Indië ingevoerd.

Vrouwenbeweging in Indië. De Hindia Baroe meldt, dat te Batavia een comité is opgericht onder voorzitterschap van Raden Ajoe Achmad Djajadiningrat, echtgenoote van den regent van Batavia, om een „Perkoempoelan kaoem Istri Indonesia" (een vereeniging van Hollandsch sprekende Inlandsche dames) op te richten.

Onder leiding van mevrouw Abdoel Rachman te Modjokerto had op 6 Februari aldaar een oprichtingsvergadering plaats van een vrouwenvereeniging, welke Boedi Wanito heet en zich ten doel stelt bevordering van de huishoud- en opvoedkunde.

Examen. Universiteit te Leiden. Doctoraal examen Indisch recht de heer Mr. J. Evers.

Wederopbouw van Wonosobo. Het blad Mataram verneemt, da thet Bestuur van meening is, dat er voldoende gelden voor de slachtoffers van de ramp te Wonosobo zijn binnengekomen. Er werd ƒ 200.000 ontvangen.

Van dit geld zullen 2000 Inlandsche woningen, elk geraamd op ƒ 40, gebouwd worden, terwijl ƒ 80.000 besteed zal worden voor den heropbouw van Europeesche en Chineesche woningen.

Kon. Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde. In een alg. verg. van het Kon. Inst. voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië te 's-Gravenhage zijn tot bestuursleden gekozen de H.H. Prof. Mr. C. van Vollenhoven, Prof. Dr. H. T. Colenbrander en Dr. J. W. IJzerman. Door periodieke aftreding vielen uit de H.H. Prof. Dr. C. Snouck Hourgronje, Mr. G. J. A. van Berckel en A. W. F. Idenburg.

De Indische leerstoelen te Utrecht. Nog steeds adhesiebetuigingen met het adres van de Amsterdamsche hoogleeraren tegen de oprichting van Indische leerstoelen te Utrecht; thans o.m. ook door een Hoogleeraar aan de R. K. Universiteit te Nijmegen en door de Vereeniging van Ambtenaren B.B. te 's-Gravenhage.

Ook uit Indië weer protesten. Alle hoogleeraren

COMESTIBLES KOLONIA[illegible] WAREN
JAN NOOIJEN
Stephensonstraat 48 Telephoon 32774
Alvorens men zich voorziet van een leverancier, verzuime niet een uitgebreide prijscourant mijner zaak aan te vragen.
Indische Ingrediënten Delicatessen

LAAT NU UWE AUTO
grondig NAZIEN en SCHOONMAKEN bij de
Garage JANSEN → WASSENAAR
Rijksstraatweg 135 : Tel. Kieviet 562 (Haag)

Haarlem en Omstreken.

Fa Th. A. KLINKHAMER
APOTHEKER
KONINGINNEWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM
TELEFOON 1596
Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen
Verbandstoffen, Specialité's
Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)
Zeer spoedige bezorging
VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

Heemstede wonen
(lage belasting)
Vraagt Woninggids aan:
HEEMSTEDE's WONINGBUREAU
Corns. L. KWAK
Makelaar
Kantoor: HEEMSTEEDSCHE DREEF. Tel. 28236
Tramhalte Blauwe Brug.
Bouwterreinen
Villa's - Heerenhuizen
Koopers of Huurders geen kosten.

AUG · OEDPKES
FOTOGRAAF
HARTENLUSTLAAN 11
BLOEMENDAAL
OPNAMEN IN EIGEN OMGEVING

HET IS VAN BELANG
bij het aanschaffen van een kleedingstuk zeker te kunnen zijn, dat men de volle waarde voor zijn geld ontvangt.
Wij staan borg voor de prima kwaliteit en onberispelijken Pasvorm voor ieder figuur onzer 1ste klas Engelsche Gemaakte Heerenkleeding
DE RECOMMANDATIE BEWIJST HET
Het Londen Monsterhuis
Plein 35 t/o de Tempeliersstr. TELEFOON 1265 HAARLEM
Even goedkoop als confectie doch gelijkstaand aan beter maatwerk
The Perfection of Ready to wear clothing.
Geen Filialen te Den Haag

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole"
Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
Directeur STREEFKERK TEN KLOOSTER. Lid der Ver. „Oost en West"

BLOEMENDAAL.

BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde", Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str.k. en w w. op de logeerk	**PENSION „QUIST"** Stadhoudersplein 17-19 Tel. 51523
Hotel Rest. „DUINOORD" Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & V. D. LUUR	**Huize „Elisabeth"**, Valkenboschkade 670 en 672. Familie-Pension voor Dames en Meisjes.
Hotel „Promenade", Oude Schev. weg 21, Tel 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen.	**VILLA GRETHALIA** Pension Stouthamer L. de Colignyplein 14 kamers met volledig pension vanaf f 50.— per maand.
Restaurant RITZER, Parkstraat, Telefoon 13903, Menu f 1.25, Soep, Schotel naar keuze, Pudding.	BESCHIKBAAR.
Pension E. M. Blewanus, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijsttafel op Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.	**Kamers disponibel voor Families, m. of z. pension** Mevr. VAN DIJK. de Ruijterstr. 54, Haag.

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.

Hotel Pension v. d. Laar
GEVERS DEYNOOTWEG 91 TELEFOON 52564
Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus", één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.
Stroomend water. Electrisch licht.
Pensionprijs vanaf f 5.- per dag per persoon.
Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.
Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel
Aanbevelend J. J. V. D. LAAR, Eigenaar.

Kasteel „Oud-Wassenaer"
Telefoon Kievit 571
15 minuten per Electr. Tram van Den Haag
Tramhalte Stoeplaan
Het geheele jaar geopend
Alle comfort Matige pension-prijzen

Rusthuis „Yardin Millord"
Stadhoudersplein 13 's-Gravenhage
Kamers beschikbaar
voor Rustbehoevenden en Herstellenden

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK"
Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257
Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.
Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
Holl. Diners . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.
Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK
Pension Jacob Hopstraat 1 — Restaurant Sweelinckstraat 158

Leden van O. en W., eet steeds
KLINK'S FIJNE BELEGDE
BROODJES PEKELVLEESCH ROSTBEEF HAM, ENZ.
Aanbevelend, W. F. KLINK,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
Wordt ook thuis bezorgd.

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL
TOUSSAINTKADE 41 - DEN HAAG
Het beste en meest vertrouwde adres voor de **In- en Verkoop** van postzegels.
Wij koopen steeds alle betere Post- en Portzegels van **Suriname** en **Curaçao** tegen **zeer hooge prijzen.**
VRAAGT PRIJSCOURANT

der Rechtshoogeschool, eenige Volksraadleden, residenten, een aantal ambtenaren van de rechterlijke macht en B.B. onderteekenden een manifest tegen de oprichting, waarin zij een gevaar zien voor de vrije wetenschap, ondermijning van het vertrouwen in de onpartijdige ambtsuitoefening der Indische ambtenaren, enz.

Eene herinnering aan de Holland-Indië-vlucht. De Gouverneur van Sumatra's Oostkust onthulde te Medan een eenvoudig vliegmonument op het raceterrein, waar de Fokker F VII het eerste in aanraking kwam met den Indischen bodem. (Aneta).

Brand te Palembang. Aneta meldt dd. 23 Maart. Een enorme brand heeft te Palembang een half millioen schade aangericht in het Chineesche kamp.

Resident Van der Pauwert. De heer M. J. van der Pauwert, resident van Banjoemas, verlaat 6 November a.s. met pensioen den bestuursdienst. (Aneta, 23 Maart).

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Financieel perspectief.

Een beschouwing over *den toestand van 's Lands financiën* besluit *Civis* in het *Bataviaasch Nwsbl.* (10 Febr.) en het *Soerabajasch Hbl.* (9 Febr.) aldus: Van optimisme is inderdaad nog geen reden. Evenmin van pessimisme. Na de invoering van *de nieuwe salarisregeling* valt te verwachten, dat op den duur de kosten van de administratie relatief geringer zullen worden, ook al stijgen zij vanzelfsprekend in absoluten zin. De *Vlootwet* mag voor het oogenblik opnieuw blijven rusten, zij blijft bij voortduring — in financieel opzicht — een bedreiging. De *invoering van de bestuursherziening* zal zonder den geringsten twijfel groote kosten meebrengen. Het zijn *concrete zaken*, die men bij voortduring in het oog moet houden. Daarnaast zijn *algemeene vraagstukken* aan de orde, gelijk die van den *belastingdruk op de Inlandsche bevolking*, die niet buiten verband met den financieelen toestand beschouwd kunnen worden. Voor zoover bekend, heeft het, na de voorjaarszitting van den Volksraad in 1924 ter hand genomen onderzoek — schoon nog niet in een stadium voor definitieve conclusie — geleid tot den indruk, dat men inderdaad alle aandacht dient te besteden aan de *desa-lasten*. Vermindering van den druk van die lasten behoeft niet te leiden tot een vermindering van de inkomsten uit die bron, noch tot een onvoldoende behartiging van de *desa-belangen;* systematiseering en herziening van de regelingen, die de desa-lasten beheerschen, schijnt echter wel noodzakelijk te zijn. Indien men nu maar niet, gelijk in de bedoeling schijnt te liggen, eventueele verbeteringen tracht aan te brengen, maar het vraagstuk metterdaad in behandeling neemt, zou de oplossing ervan wellicht ook zonder tijdelijke vermindering van inkomsten plaats hebben. Dat men thans alleen voor de Preanger een *werkbaarheidsbelasting* (uitbreiding van het hoofdgeld ook over die groepen der desa-lieden, die thans buiten de heffing vallen) in de maak heeft, geeft niet veel hoop voor de toekomst.

De eerste „winstaandeelkas". De Suiker-missie naar Indo-China.

Begin Februari werd door de directie van de *„Anglo Dutch"* (Pamenoekan- en Tji Asemlanden) een contract geteekend, waarin de stichting wordt vastgelegd voor alle ondernemingen van deze maatschappij van *een winstaandeelstelsel voor de bevolking,* dat in strekking overeenkomt met de veelbesproken winstaandeelkassen. Deze stichting heeft de bedoeling om groote werken in het belang der bevolking tot stand te brengen en te beheeren. In deze stichting worden — zoo bericht de *Locomotief* (9 Febr.) — door de „Anglo Dutch" alle werken ingebracht, als waterleidingen, scholen, hospitalen, enz., die thans reeds bestaan, dan wel nog gesticht zullen worden. Er werd bepaald, dat een vast deel van de winst door de maatschappij aan deze stichting moet worden uitgekeerd.

De *Java-Bode* (11 Febr.) begrijpt dat hetgeen bij de „Anglo-Dutch" tot stand is gekomen niet precies hetzelfde is als de regeering met haar winstaandeelkassen heeft aangekondigd en merkt *o.m.* het volgende op: Sinds men, eenige maanden geleden vernomen had, dat de Regeering het denkbeeld van de winstaandeelkassen niet had losgelaten, is er met zekere spa[nning] gewacht op den vorm waarin het, op de een of an[dere] wijze, zou terugkeeren. Thans wijzen alle teeken[en] op, dat wij hier te maken hebben met de manife[statie] van den „revenant", het sociaal-economisch spook[beeld] der ondernemers. De geest keert weder in de ged[aante] van de particuliere sociaal-economische stichting, der het welwillend oog der Regeering. Geen on[heil]spellend gerinkel met ketenen van dwang, doch lie[flijk] snarenspel begeleidt de verschijning... ja, feestgej[uich], zooals aanstonds blijken zal. Want eind Maart a.s., w[anneer] de landvoogd zijn reis zal aanvaarden tot fee[ste]lijke opening van het nieuwe Soekamandi-gebied [der] P.- en T.-landen, zal tevens, in tegenwoordigheid [van] den gouverneur-generaal deze stichting, „winstaand[eel]kas" betiteld, worden geopend. De beteekenis van [het] feit is frappant. Het precedent is geschapen. De [ge]vreesde winstaandeelkas is teruggekeerd onder de [vro]lijke omstandigheden, die wij hierboven sche[tsten] en vanaf dien dag zal de „Anglo-Dutch" zijn de [ver]loren zoon, die aan de overige leden van het econom[ische] gezin met zekeren nadruk zal worden voorgehoud[en als] navolgenswaardig voorbeeld. De „J. B." kan zich [hier]over verheugd betoonen, wanneer deze inwijding [niet] bedoeld te zijn: een paard van Troje, een met on[schul]dige vreugde binnengebracht middel tot voortge[zetten] strijd.

De leden van de missie ter *voorbereiding van* [...] *suikerondernemingen in Indo-China* zijn naar [...] vertrokken. De heer *S. W. Zeverijn* van de firma [...]deman en Van Kerchem heeft de leiding, terwijl [de] heer *Fr. J. J. van der Kolk*, de bekende suikerve[...] als expert in de suikerfabricage deel uitmaakt [van] deze missie. Naar de *Java-Bode* (17 Febr.) verne[emt] wordt de geheele zaak door Franschen gelanceerd [en] gefinancieerd. Ook worden uitsluitend Franschen [...]gesteld. De Hollandsche commissie zal uitsluitend [ad]viezen uitbrengen.

De Malangsche Cultuurschool. Industrialisatie.

De voorzitter van de commissie van toezicht [der] Malangsche cultuurschool richtte een verzoek aan [den] directeur van L. N. en H. te Buitenzorg, om alsnog [de] opleiding der jongelui aan de *cultuurscholen van* [Ma]*lang en Soekaboemi* met een vierde cursusjaar te [ver]lengen. Jongelui, die bekwaam geacht willen wor[den] voor employé der bergcultures, moeten eenige ke[nnis] hebben van de techniek en electro-techniek. Hun [...]den staan verkeerd, als ze in de rubber- of theefa[briek,] in 't koffie-*drooghuis,* bij 't *mechanische* transport [...] den arbeid moeten. Het *Soerabajasch Hbl.* (12 F[ebr.]) toont aan, dat de technische cursus niet zooveel [...] het land zal behoeven te kosten, als in den Volks[raad] is verzekerd.

Het gouvernement houdt in Buitenzorg een *mid*[del]*bare landbouwschool* in stand, welke door jongelui [van] de cultuurscholen gevolgd kan worden.

De heer *B. Mulder* te Madioen wijst in het *Soer*[aba]*jasch Hbl.* (13 Febr. o.v.) er op, hoe thans een tijd[...] is aangebroken — als een zuiver gevolg van den d[...] naar onderwijs — waarin *de vraag naar loonende* [...]*heid* zich opdringt. Dat ook de Regeering in dezen [...] heeft gezien — aldus schr. — en zich wel degelijk [...] vraag heeft voorgelegd, waar al deze gevormde [...] krachten, na het beëindigen van hun studie, een [plaat]sing moesten vinden, kan daaruit blijken, dat een *„com*[...]*missie tot ontwikkeling van de fabrieksnijverheid"* [...] werd benoemd. Velen meenen, dat deze benoeming [...] band houdt met het hoogovenbedrijf, doch dit sch[ijnt] mij onlogisch, wijl er ook een *„studiecommissie voor* [de] *ontwikkeling van de ijzer- en staalindustrie"* best[aat]. Dit voor hen, die de huidige werkeloosheid zouden [wil]len toeschrijven aan gebrek aan regeeringsbeleid. G[...] het in de periode der hoogconjunctuur betrekkelijk [...] makkelijk scholen en ambachtsonderwijsinrichtingen in het leven te roepen, de snelle ontwikkeling van [in]dustrieele bedrijven is een beduidend moeilijker [vraag]stuk, hetwelk onze Regeering ter oplossing is v[oorge]legd.

Wat in Indië voor het toerisme gedaan wordt. De S.S. en het toerisme.

In *De Locomotief* van 22 Jan. wees de heer *Van de*[...] *Kop* er op, dat, hoewel zeer zeker in Ned.-Indië m[eer] gedaan behoorde te worden, vooral door het gouver[]nement, ter *bevordering van het vreemdelingenverkeer,* [...] in dit opzicht Indië toch geenszins ten achter staat [bij] de naburige landen en feitelijk, met de zeer beperkte [...] beschikbare middelen, veel meer gedaan wordt d[an] het publiek wel weet. Gevolg van deze onwetendhe[id]

American Hotel - Amsterdam
Hotel en Café-Restaurant le Rang. 131
Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen
A. W. VOLMER, Directeur.
Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

Firma W. H. EVERA[...]
Obrechtstr. 511 DEN HAAG Tel. 30706
Alle Artikelen voor de RIJSTTAFEL
Kroepoeks, Mie, Samballans, Boemboe's, Ikan[...]
Kemirie's, Kloeaks, Ketjap benteng,
Keukengereedschap, enz.
Koloniale Waren. Comestibles. Spijzen in blik.

Blijvende Haargolving

nu f 1.25 per wikkel

uitgevoerd door den

Nestlé-Specialist OTTO TÄRRE

Prinsestraat 4a DEN HAAG Telefoon 10986

Een dame uit Indië schrijft ons het volgende:

SOLO, 18 Januari 1925.

't Zal U misschien wel aangenaam zijn te vernemen, da de blijvende Haargolving door U op mij toegepast den 30en Sept. 1924, de ver- en bewondering opwekt van de dames alhier.

Niettegenstaande de tropische hitte zit de golf er nog uitstekend in.

Hoogachtend,

Mej. M. H., POERWOSARI (Java)

dat onlangs in verschillende organen onjuiste beringen zijn verschenen betreffende de bovengenoem- beschikbare middelen.

In aansluiting op dit artikel gaat de heer *Van der* op in *de Locomotief* van 9 Febr. na wat in Indië dus gedaan wordt voor de *bevordering van toerisme.*

Het gouvernement geeft per jaar aan de Ver. Touristen-Verkeer (het officieele Touristen-Bureau) een *subsidie* van *f* 10000, terwijl de middelen over 1924 *f* 46000 hebben bedragen. Het meerdere boven de tien mille wordt bijeengebracht door de Scheepvaart Mijen, de Banken, gewestelijke en gemeentelijke Raden (zeer enkele), eenige hotels, enz.

Het officieele *Touristenbureau* te Weltevreden heeft en in binnen- en buitenland verspreid en gratis lichtingen verstrekt. Het heeft relaties met alle groote buitenlandsche toeristen-bureaux. Het beschikt over uitstekende serie auto-kaarten van Java, plannen Batavia, Bandoeng en Soerabaja, voorts gidsen voor en den Boroboedoer, terwijl nieuwe uitgaven bede Java in bewerking zijn.

Stoomvaart-Mijen zijn zeer actief wat betreft de ve van reclame-materiaal voor hunne stoomvaart-, hetgeen indirect een reclame is voor Indië. De *vaart* legt zich bovendien speciaal toe op reclame het toeristenverkeer in Indië zelve, en tracht dit vorderen door de uitgave van gidsen voor Bali, tra en andere streken.

Het door schrijver geredigeerde blad *Inter-Ocean* nauw samen met het officieel Bureau. De bestelling van vele vreemdelingen voor Ned.-Indië niet geringe mate te wijten aan de lezing van dit

De *afdeeling Handel* publiceert brochures betreffende Indische uitvoerproducten, die in het buitenland zakelijk verspreid worden. Deze afdeeling geeft ts inlichtingen betreffende economische kwesties. Wanneer men het Hotel des Indes en het Hotel der Nederlanden te Weltevreden, de Hotel-vereeniging en Oranje-Hotel te Soerabaja uitzondert, merkt men de *hotelreclame* vrijwel niets.

White Star Touring Co. organiseert autotochten Java en is zeer actief geweest in het organiseeren overlandreizen voor doorgaan[illegible]ssagiers op de en, komende uit Australië me[illegible]mming Singa-. Het geeft brochures met prog[illegible]mma's voor derreizen uit, die ook hun doel niet missen.

bijkantoor van het *Reisbureau Lindeman* is nog te Weltevreden gevestigd om eenig oordeel over werkwijze uit te spreken. Bovendien schijnt het voornamelijk te richten op het reizigersverkeer Europa.

arbeid van meerdere instellingen, bijv. de *Java Club*, komt ook ten goede aan het vreemdelinverkeer. Voor leden van deze Vereeniging zijn alle liteiten beschikbaar om met eigen auto uit Indië Europa te vertrekken om daar door de verschillanden een auto-trip te maken (de z.g. triptiek), vreemdelingen door tijdelijk lid te worden van Ver. tegen een speciaal tarief alle faciliteiten genietijdens hun verblijf h.t.l. In Singapore kan men rtjes koopen voor de overlandreis per auto Medan-ng. Te Melbourne zijn bij de Paketvaart zoowel als Burns Philp-lijn through-tickets te krijgen voor reis naar Singapore of Batavia met het traject Soebaja—Batavia per auto.

De Bandoengsche corr. van *De Locomotief* (10 Febr.) schrijft aan zijn blad, dat de hoofdinspecteur der S. S. naar aanleiding van hetgeen door den heer Van der geschreven is over het groot-toerisme in Ned.-In— de stichting overweegt van een *bureau te Singapore* ter voorlichting van buitenlanders. Samenwerking wordt gezocht met de scheepvaart en het hotelen. Slaagt de proef, dan wordt er over gedacht derkantoren te *Hongkong* en *Shanghai* te stichten.

Wilde dieren in Atjeh. De handel in wilde dieren.

schrijft uit Koeta Radja aan de *Deli Crt.* (19 dat zich aldaar gevestigd heeft een agent van eck, die in de pers bekend maakt, dat hij *olifanten, tijgers, neushoorns, orang-oetans* en groote *slangen* wil koopen. Hij heeft een goed plekje van den aardbol uitgezocht, want de Atjehsche wildernis herbergt nog heel wat van die dieren. Voor onze jagers breekt een gouden tijd aan.

De *Deli Crt.* (21 Febr.) vestigt er de aandacht op, dat ook te *Medan* een handelaar in wilde dieren gevestigd is. Het is de heer *Berthold, Laboeanweg 158*, die dieren koopt en verzamelt voor wetenschappelijke inrichtingen, hoogescholen en dierentuinen, en voor particulieren. In December j.l. verzond hij een groote collectie *tijgers, beren* en *stekelvarkens* naar Europa. Voor een [illegible] val gevangen volwassen tijger betaalt de heer [illegible]d *f* 400 à *f* 450. Op het oogenblik bezit hij eene collectie van 35 *p*[illegible] (reuzenslang) van 2 tot 5 M. lengte, een paar [illegible] *cobra's*, wier beet binnen enkele minuten den [illegible] van een volwassen mensch kan veroorzaken, een 2 M. lange *oelar laoet*, een addersoort, groen en zwart gekleurd, een paar jonge *Lachecis*, een andere bizondere slang, groen, geel en zwart gekleurd en dermate vergiftig, dat een rat, die slechts een beet in den achterpoot kreeg, na enkele seconden stierf; verder een 8-tal *krokodillen*, een 15-tal *leguanen, schildpadden, siamangs*, een *orang-oetan*, enz. Bovendien staat te Padang een bezending *tijgers* gereed om naar Europa verzonden te worden. Ondertusschen gaat deze handel met een groot risico gepaard, want deze gevaarlijke wilde dieren blijken *in gevangenschap dikwijls zeer teere poppetjes* te zijn, die maar heel weinig kunnen verdragen. Zoo stierven b.v. kort geleden 5 orang oetans, niettegenstaande de zorgvuldige verpleging, aan een worminfectie, die zij waarschijnlijk door aanraking met honden hadden opgedaan. Dan komt nog de risico van de reis, die ook niet gering is, zoodat deze handel niet zoo eenvoudig is, als het wel lijkt.

Uit de Inlandsche wereld.

Den 7en Februari had te Djokja de algemeene vergadering plaats van de afdeeling P. K. O. van „*Moehammadijah*", waarop door den voorzitter van het hoofdbestuur, *Kijahi hadji Ibrahim*, een welkomstrede werd uitgesproken, aan het slot waarvan allen gezamenlijk opgingen in een gebed: *Al Fatéhad.* Vervolgens werd de leiding overgedragen aan *hadji Soedjak*, president van P. K. O. Uit het financieel verslag blijkt, dat P. K. O. de volgende onderafdeelingen met eigen, dagelijksch bestuur telt, t.w. een armenhuis, een wezeninrichting, een kliniek en polikliniek, een begrafenisfonds en een college van aalmoezeniers. De P. K. O., die voor haar kliniek en armenhuis van het sultanaat een subsidie ontvangt van twee malen *f* 1200.— en van het prinsdom Pakoe-Alan een subsidie van *f* 300.— voor haar armenhuis, werkt zuinig; zelfs de geneeskundigen, verbonden aan haar kliniek en polikliniek, n.l. de artsen *mas Soemowidigdo* en *mas Shamet*, worden niet bezoldigd; zij verleenen gratis geneeskundige hulp. Het *Bat. Nwsbl.* en het *Soer. Hbl.* (11 Febr.) getuigen, dat door „Moehammadijah" mooi werk gedaan wordt.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Het Inlandsche Binnenlandsch Bestuur en de partij der leiders van de Inlandsche Beweging in Ned.-Indië.

III (Slot).

De betrekkelijk te geringe aanrakingen van de besturende Inlandsche ambtenaren met de bevolking is de reden, dat de Inlandsche volksleiders de rol kunnen spelen, welke zij zich hebben voorgesteld en hunne nieuwe denkbeelden ingang kunnen doen vinden bij de menigte.

Het spelen van die rol wordt hun vergemakkelijkt, wanneer in de dorpen vele feestelijkheden worden gegeven en de hoofden zich daarmede langen tijd bezighouden, waarvan de volksleiders, die op die feestelijkheden niet gesteld schijnen te zijn, gebruik maken, om nog meer ijver te ontplooien en te trachten aan invloed te winnen.

Dat geschiedt niet zonder succes en worden op die wijze aanstaande leiders in de desa verkregen, die samenkomsten presideeren of plotseling opgekomen vraagstukken behandelen.

Naar schrijver's meening zijn de aanrakingen van het volk met de volksleiders sterker dan die met de Inlandsche besturende ambtenaren, vooral op Java, waar de partij der Inlandsche volksbeweging over geld beschikt en daarmede hare propaganda steunt, waardoor men zich sterk gevoelt en desverlangd machtiger kan optreden.

De wijze van optreden der Javaansche volksleiders verschilt in zooverre van die der Sumatraansche leiders, dat, terwijl de eerstgenoemden de massa trachten te winnen, de laatstgenoemden verwachten dat van de volkszijde den drang naar aansluiting bij hen zal komen.

Doch aangezien het Sumatraansche volk daarvoor zekere kwaliteiten mist, welke moeten worden bijge-

M. J. BLOKLANDER
ORGEL- EN PIANOHANDEL
Spuiwerdijkstraat 4 DEN HAAG Telefoon 35992
INRICHTEN VOOR DE TROPEN
STEMMEN - REPAREEREN
Billijke prijzen Vakkundige garantie

Melkinrichting „DUINDIGT" Beekl. h. Stephensonstr. Tel. 34207 Valkenboschlaan 200 - Tel. 32172
zijn de adressen voor
MELK, BOTER, KAAS, EIEREN, ETC.
TEGEN DE MEEST SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING
Hoogachtend, MELKINRICHTING „DUINDIGT"

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling
van Werken van verschillende bekende Meesters
tegen zeer lage prijzen
in de
KUNSTZAAL, ZEESTRAAT 65a
naast Panorama Mesdag
Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden
Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

Stoomververij en Chemische Wasscherij
„DUINOORD".
Begoniastraat 188 190 Telefoon 36048
hoek Goudsbloemlaan
Goederen binnen **4 dagen** *zonder prijsverhooging* **thuisbezorgd.**

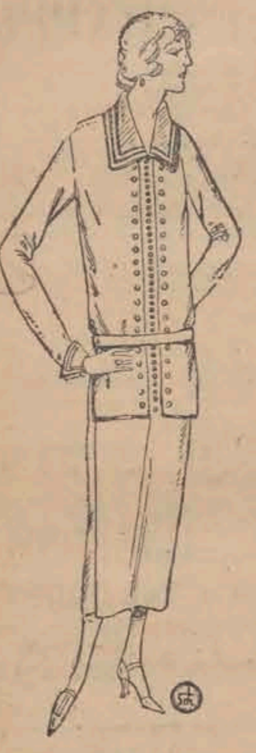
Heerencostumes . . f 4.—	Wol en Plu. p. □ el f 0.40
Mantelcostumes . . f 4.—	Handschoenen, per paar vanaf f 0.20
Jassen, vanaf . . . . f 2.75	Oppersen v. Heeren-Costuums . . . . . f 1.50
Mantels „ . . . . f 2.75	Idem m. ontvlekken f 2.50
W. Dekens f 1.— en f 1.20	Dames-Costuums naar grootte
Gest. Dek. f 1.50 en f 1.75	
Vitrages . . per □ el f 0.15	
Madras. . . „ „ „ f 0.20	

- [illegible]iaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleeding

FRANS WALLAT
BONTWERKER
ATELIERS VOOR FIJNE PELTERIJEN
KETTINGSTRAAT 2A TELEFOON 10219
'S-GRAVENHAGE

H. HELMERS
BONISTRAAT 31 TEL. 14844
'S-GRAVENHAGE
In COMESTIBLES en KOLONIALE WAREN

Magazijn van
Heerenhoeden en Pelterijen
EDUARD PELGER
Prinsestraat 35 - Den Haag
Telefoon 13902

GALERIES DE FRANCE
FAHRENHEITSTRAAT 745
Bereikbaar met Lijn 3—7—12

AFDEELING
DAMESKLEEDING
LINGERIES
HOEDEN
EN KOUSEN

HET WOONHUIS
BREESTRAAT 36 LEIDEN TELEF. 1750
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ
BEDDENMAKERIJ
Groote sorteering in Tapijten, Bedden, Meubelen, Vloerzeilen, enz.
Complete Woninginrichting
Begrootingen en Adviezen kosteloos.

UIT DE VERTE
stelt de Radio U in staat de Savoy-Havanah Band te Londen te hooren
VAN DICHTBIJ
kunt U echter de RUSSIAN NORTH STAR hooren in het
PALAIS DE DANSE
Bezuidenhout II - Den Haag
Orchestre the Russian North Star Jasz Band. Dir. GEORGE NANCKCHOUNIAN.
Elken Zaterdag en Zondag Matinée v. 3.30 tot 5.30 u.

B. G. TAL, Leeraar M.O. Boekhouden
Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
Telefoon 16110 en 16111
Opleiding voor het M.O. Examen en voor het Examen Privaat-Docent
(Genootschap voor Practisch Handelsonderwijs)

E. J. VAN WESSEL
FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70
VLEESCHHOUWERIJ
RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT INLANDSCH VLEESCH
Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
Prompte en vlugge bediening.
TELEF. 53634 (3 lijnen) -:- DEN HAAG.

ZOUTMANSTRAAT 42 DE RENTEKAS ....'s-GRAVENHAGE
Effecten - Coupons - Rekening-Courant
Spaarkas renteverg. 4 pCt. Safe-Inrichting

bracht, verwacht de schrijver van die gedragslijn geen succes.

Het leiden van eene volksbeweging is een groot werk, dat dagelijkschen arbeid en den geheelen mensch van den leider vraagt, die, in de vervulling van zijne taak, niet mag verslappen, wanneer die arbeid hem somtijds gaat vervelen.

Naar schrijver's meening is een dorp zonder eenige staatkundige beweging omgeven van gevaren, welke men moet bezweren, terwijl eene goed geleide beweging, die het bestaande goede eerbiedigt, krachtig moet worden doorgezet.

In elk dorp zijn de meeningen natuurlijk verdeeld en zijn er vooruitstrevenden en vasthoudenden.

Wie de vlag der overwinning zal voeren, blijft eene open vraag.

Nederlandsch-Indische Vertegenwoordigers naar het Godsdienst-Congres te Caïro (Egypte).

I.

In een der „Perniagaän's" van de maand November 1924 is bij het bespreken van de candidaten, die voor de functie van vertegenwoordiger naar het godsdienst-Congres te Caïro in aanmerking zouden komen, de opmerking gemaakt, dat men bij de keuze daarvan moest letten op de geschooldheid van die personen.

Thans wordt in de „Perniagaän" van 11 December 1924 medegedeeld, dat die opmerking aanleiding heeft gegeven tot vele beschouwingen van de zijde der Arabieren en Inlanders, ook in het te Soerabaija verschijnende Arabische nieuwsblad „Hadramaut", waaruit door den schrijver de conclusie wordt getrokken, dat die opmerking niet goed is begrepen.

In elk geval gaf de redacteur van de „Hadramaut" geen toelichting op hetgeen hij uit de andere nieuwsbladen had overgenomen.

Er zijn Arabieren, die na de lezing van het artikel in de „Perniagaän", tot den schrijver daarvan het verwijt richtten, dat door hem critiek op de candidaten werd uitgeoefend, zonder dat werd aangegeven welke personen voor de gedachte functie dan wel in aanmerking moesten komen.

Dat is blijkbaar eene vergissing, want er werd in het bewuste artikel alleen gesproken over de gewenschte geschooldheid der candidaten, terwijl in nog geen ander nieuwsblad daartegen verweer was aangeteekend.

Teneinde verdere vergissingen te voorkomen, wil de schrijver, die zich X. Y. A. teekent, wel antwoord geven op de vraag, wie hij geschikt acht voor het in aanmerking komen voor de functie van vertegenwoordiger naar Caïro, daarbij wijzende op het verschijnsel, dat de leiders van de Sarikat Islam Vereeniging het recht voor zich schijnen op te eischen, ten deze de voorhoede te vormen en uit hunne groep de candidaten te willen kiezen.

Terwijl de heeren August Salim en Hadji Mansoer te Soerabaija en ook door het sub-comité te Batavia werden gekozen, viel ter laatstgenoemde hoofdstad de keuze op de navolgende personen.

(Wordt vervolgd.)

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Wordt het spel te Meester-Cornelis (Batavia) bevorderd?

II (Slot).

In de beide speelhuizen kunnen de winners, wanneer zij dit verlangen, hunne prijzen inwisselen tegen contant geld, tot een bedrag van de waarde der goederen op dat oogenblik, een maatregel die uitermate geschikt blijkt te zijn om den hartstocht voor het spel bij de menigte op te wekken en dit spel voor haar nog aanlokkelijker te maken dan het werkelijke dobbelspel reeds is.

Dat valt op te maken uit het drukke bezoek, zoowel gedurende den dag als des nachts, dat aan de speelhuizen ten deel valt en waarin men kan waarnemen welke groote geldelijke bedragen aan het spel als het ware worden weggeworpen.

Een dagelijksche winst van ƒ 300.— tot ƒ 400.— voor den spelhouder is lang niet zeldzaam, terwijl op een Zondag somtijds ƒ 700.— winst wordt gemaakt.

Aannemende echter dat ƒ 300.— per dag in elk der beide speelhuizen als winst in ontvangst wordt genomen, raakt de bevolking ƒ 18.000.— per maand, tengevolge van het spel, kwijt, die in de zakken van de exploitanten terecht komen.

Wanneer de bevolking, die toch al naar het uit[oefe]nen van het hazardspel neigt, geen geld meer heeft [om] levensmiddelen te koopen, dan behoeft men zich d[aar]over evenmin te verwonderen als over het feit dat [de] handelaren te Meester-Cornelis klagen over gebrek [aan] afzet hunner handelsgoederen.

Dat het bestuur ter plaatse gemeend heeft door [het] verleenen der vergunningen het volksbelang te die[nen] heeft, volgens den schrijver, wel de aandacht ge[trok]ken.

De handelaren toch moeten de verschillende be[las]tingen opbrengen en kunnen aan dien plicht niet [vol]doen, als de bevolking geen koopkracht heeft, ten[ge]volge van de uitoefening van het spel.

Bovendien worde niet uit het oog verloren dat d[at] tengevolge diefstal en onveiligheid toenemen en [dat] zijn de redenen, waarom men hoopt en vertrouwt [dat] het bestuur te Meester-Cornelis een einde zal maken [aan] een toestand, die velen ter plaatse bezwaart.

Kennis en Werkkring.

I.

Nu zoovele jaren geleden, toen de Chineezen in Ned.-Indië over het algemeen nog niets afwisten van de Nederlandsche taal, leerden de jongeren onder hen, vol[gens] de oude methode, het Hokkian- en Kwitang[-Chi]neesch, even genoeg om aan de eischen, die de [handel] stelde, te voldoen.

Zij, die in loondienst in andere bedrijven een lev[ens]bestaan zochten bij vreemde menschenrassen, kregen [het] verwijt te hooren, dat zij tot de dommen behoor[den], omdat de handel nu eenmaal in de oogen van de Chi[neezen] als het hoofdbedrijf voor de mannen werd [be]schouwd.

Een 30-tal jaren geleden liet de Chinees in N[ed.-]Indië, behoudens enkele uitzonderingen, zich [maar] weinig aan de kennis van de Nederlandsche taal [ge]legen liggen en waren het alleen eenige half-bloed[s] die de Maleische en de Javaansche taal in Arabis[che] en Javaansche letterteekens konden schrijven, [voor] zoover dit voor hun handel noodzakelijk was.

Teneinde de handelsbetrekkingen met de handel[aren] te versterken leerde men plaatselijk de landstaal [en] kon men mondeling de handelsbelangen op die [wijze] regelen, doch met de meer veraf wonende handel[aren] moest men in briefwisseling treden, welke brieven [of] door bemiddeling van den postdienst of door [bijzondere] boodschappers werden bezorgd.

Met den handel in producten en manufacturen [kon] noot de Chinees met zijn gezin een vrij behoorlijk [be]staan, omdat destijds de levensomstandigheden [niet] moeilijk waren, terwijl slechts de pas uit [China] aangekomen Chinees en een enkele half-bloed in [den] dienst bij anderen trad, alwaar hij dan als een le[erling] in het handelsvak werd beschouwd.

De lust om in Europeesche winkels te werken [als] klerk, pakhuisopzichter, boomklerk, enz. was [niet] groot; alleen wilde hij wel kassier zijn, omdat [de] ouders dit meestal verlangden en voor hunne [zoons] opname in den handelsstand eischten, zij het dan met middelmatige inkomsten en hen al[th]ans op [die] wijze een vrij bestaan te verzekeren.

De jongelieden vervulden in den regel den w[ensch] dier ouders, omdat zij zeer goed inzagen, dat zij hun kennis het niet tot de functie van boekhouder [in] een zaak konden brengen en het in dienst van [hun] vader toch ook jarenlang duurde, aleer deze het [ver]trouwen aan zijn zoon durfde schenken en hij [dus] hem derhalve op proef moest werken.

Vrijheid van beweging is voor den Chinee[schen] handelaar hoofdzaak, niet alleen voor zijn per[soon maar] ook voor zijn handel in sawah- en boschproducten, [die] hij aan den Europeeschen handelaar verkoopt en [waar]door hij den naam heeft verkregen van tusschen[han]delaar te zijn tusschen het Europeesche en Inlandsche handelselement in Ned.-Indië.

(Wordt vervolgd.)

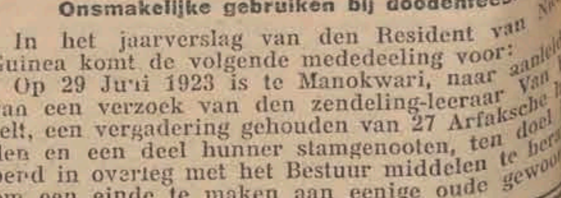
Literatuur-Overzicht.

Onsmakelijke gebruiken bij doodenfeesten.

In het jaarverslag van den Resident van Nieuw-Guinea komt de volgende mededeeling voor:

Op 29 Juni 1923 is te Manokwari, naar aanleiding van een verzoek van den zendeling-leeraar Van ...selt, een vergadering gehouden van 27 Arfaksche ...den en een deel hunner stamgenooten, ten doel ...berd in overleg met het Bestuur middelen te be... om een einde te maken aan eenige oude gewoo...

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
Den Haag, PIET HEINSTRAAT 36, Telefoon 11906
Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
Encadrementen in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN
Export naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

C. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optiek
Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag
Brillen en So Easy.
Amerikaansche Optick. Recepten H.H. Oogartsen
Magazijn van Uurwerken. Reparatie-Inrichting

Bij STEVENS & CO's EFFECTENKANTOOR
REGENTESSEPLEIN 24 DEN HAAG TEL. 34210-34211
Speculeert men alle fondsen met
10 % SURPLUS
zonder verplichte bijstorting
OPGERICHT 1918

welke door de aanwezigen eenstemmig verafschuwd werden, maar waarmede men toch niet durfde breken zonder hulp van het Bestuur.

De bedoelde gebruiken zijn de doodenfeesten, welke gehouden worden voor overleden stamgenooten. Op deze feesten, waaraan deelname verplichtend is, moeten de uitgenoodigden stukjes vleesch van den overledene met sago nuttigen, lijkenvocht drinken en sigaretten rooken, gemaakt van het haar van den overledene. Weigering tot deelname aan dezen onsmakelijken maaltijd, het toonen van walging voor het te nuttigen voedsel, of het kuchen bij het rooken der sigaretten, maakt den overtreder des doods schuldig; de nabestaanden van den overledene moeten hem onmiddellijk als slachtoffer laten vallen.

In overleg met de aanwezigen werd overeengekomen, dat door het Bestuur zal worden verboden: 1o. op de zoogenaamde doodenfeesten lijkenvocht te drinken, lijkenvleesch te nuttigen of lijkenhaar te rooken; 2o. Een lijk meer dan één nacht of langer dan 24 uren boven aarde te laten; 3o. Het lijk, ook nadat het ter aarde is besteld, in eenig opzicht te schenden.

„Wat ijselijke gruwelen!" roept het „Zendingsblad" (... Maart) uit, waaraan het bovenstaande is ontleend.

De nieuwe Staatsinrichting van Indië.

De hr. Chr. van Wijngaarden, die in het tijdschr. „De Opbouw" de rubriek Indische kroniek schrijft, wijdt in het Mrt.-Nr. eene beschouwing aan de wijzigingen van het Regeeringsreglement, zooals die door de Tweede Kamer met groote meerderheid zijn aangenomen. Volgens schr. hebben de wijzigingen niets te beteekenen; van de hervorming die het begin van een nieuw tijdperk had kunnen zijn, is niets terecht gekomen. „De verantwoordelijkheid daarvoor berust bij hen, die op het oogenblik in Indische zaken den toon aangeven, en wier onmacht om iets positiefs tot stand te brengen, wel duidelijk aan het licht is getreden."

Eenzelfde geluid laat de heer G. T. S(tibbe) hooren in het 13 Maart-Nr. van het weekblad Democratie, in een artikel „Het kostbare geschenk". Zijne conclusie luidt: „De treurige vertooning — hoeveel frisscher, ob-jectiever, nobeler, waren de besprekingen van het Regeeringsreglement van 1854 — die wij nu bijgewoond hebben moet èn in Indië, èn in Nederland tot de conclusie leiden, dat de belangen van Indië in handen van de Kamer niet meer veilig zijn.

In hetzelfde weekblad (Nr. van 20 Maart) verricht de hr. S. nuttig werk door eene uiteenzetting te geven van de programma's der verschillende Indische politieke partijen.

Koloniale Studiën.

Inhoud van jaarg. 1924 No. 6. Een historische beschouwing over het ijkwezen, door J. R. van Beek. — Het waterschapswezen in de voormalige Zuid-Balische rijkjes Badoeng en Mengwi, door A. J. van der Heijden. — De productie-elementen in het boerenfamilie-bedrijf, door ir. C. L. van Doorn. — Het fiasco voor den Burgerlijken Stand van Chineezen, door Mr. A. J. G. Mahieu Pont. — Kasteverlaging en kastevermenging op Bali, door K. Th. Beets. — De boekwaarde van het Boschwezen. — Opgaaf van de door den Volksraad behandelde onderwerpen vanaf de tweede gewone zitting 1923. — Boekbespreking.

Die Toba-Batak auf Sumatra.

In gesunden und kranken Tagen. Ein Beitrag zur Kenntnis des animistischen Heidentums, von Dr. med. J. Winkler, Missionsarzt der Rheinischen Missionsgesellschaft. Mit 29 Abbildungen auf Kunstdruckpapier und 14 Zeichnungen im Text. (Stuttgart, Chr. Belser). 224 blz. 8o.

Het eerste gedeelte van dit boek handelt over de hygiëne van de woning, van de kleeding (in verband met de verzorging van het lichaaam), van het voedsel, van den arbeid en het openbare leven; verder ziekenverpleging en begrafenisgebruiken, eveneens „unter hygienischen Gesichtspunkte". Dan volgt een zeer groot gedeelte over tooverdokters, wichelarij, astrologie, bezweringen, tooverformules, waarzeggen, offers, orakels, verbodsbepalingen en zoo meer. Daarna slotwoord en zaakregister.

De Economist.

Prof. dr. J. C. Kielstra bespreekt in de Maart-afl. enkele wijzigingen in de inlandsche volkshuishouding. In den landbouw op Java is een tendenz tot verhooging van de arbeidsintensiteit (kapitaal-intensiteit is nog vrijwel geheel afwezig) bezig zich te openbaren, die hem steeds meer den bedrijfskant uitstuurt. Mede in verband met den toenemenden uitvoer van inlandsche landbouwgewassen begint de productenhuishouding voor de geldhuishouding plaats te maken.

Uit de cijfers van den inlandschen productenuitvoer en van den invoer voor inlandsch verbruik leidt prof. Kielstra af, dat de inlandsche bevolking in 1922 voor een bedrag van ƒ 187 millioen verdiende in de met buitenlandsch kapitaal en ondernemerskracht gedreven ondernemingen, een bedrag dat hij voor 1902 op nog niet meer dan ƒ 46 millioen meent te kunnen berekenen. (N. R. Ct.)

Een nieuw maandblad.

In de Haagsche Cour. lezen we:

„Men zond ons toe de eerste aflevering van een nieuw maandblad, „Arta", uitgave van het te Amsterdam opgerichte „Bureau tot versterking der ideëele en economische betrekkingen Nederland-Indonesië".

De vlag is goed, maar de lading is bedenkelijk. De omslag vertoont een symbool, dat sterk doet denken aan het fraais, dat afgedrukt werd op den omslag van het beruchte anonieme gedenkboek der Indonesische vereeniging. De leden van deze organisatie zullen onmiddellijk herkennen, dat „Arta" in hun richting werkt. Hoe het portret van Hare Majesteit in deze aflevering een plaats gevonden heeft, is ons dan ook een raadsel. „Arta" is een blad, dat de aandacht verdient. Maar de aandacht in zeer speciale kringen, waarmede, vermoeden we, de uitgever van het orgaan nu juist liever *niet* te doen zou hebben."

Uit deze niet overduidelijke aankondiging blijkt niet welke bijdragen genoemde eerste afl. bevat; als de redactie van „Arta" ons een ex. wil zenden, dan zal er dezerzijds nader de aandacht op worden gevestigd.

Locale Belangen.

Uit den inhoud van afl. 16 (1 Febr. '25). Opheffing van kleine gemeenten, door E. J. Eggink, met Naschrift van J. J. G. E. Rückert. — Concessie voor de electrificatie van Cheribon (bij Gouv. besluit verleend aan de N.-I. Gasmaatschappij, in strijd met het advies en den wensch van den Raad dier Gemeente). — De Indische Raden. — Decentraliana.

Indonesia Merdeka.

Hoofdzakelijke inhoud van jaarg. 3 No. 1 (Febr. '25). Het derde jaar in. — Strijd aan twee fronten. — Voorpostengevechten. — De kleine visch en de groote visch (beide laatstgenoemde bijdragen te beschouwen als antwoord op critiek over den inhoud van Indonesia Merdeka en het Gedenkboek der Indonesische Vereeniging). — De strijd om de hegemonie in Straat Malaka (slot dezer interessante historische beschouwing).

De Indische Mercuur.

No. 12 (20 Maart). Over koffie-zetten, door W. L. Utermark. — Uitkomsten van de mijnbouwkundige onderzoekingen in de Djampangs, door Prof. Dr. L. Rutten. — De met koffie beplante uitgestrektheden in Ned.-Indië in 1923. — Uitvoer der voornaamste handelsartikelen uit het vrije verkeer van Java en Madoera door particulieren. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financieele berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelmuseum van het Koloniaal Instituut geeft recente literatuur over rubber.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

No. 33 (14 Febr.). Het tropische bemestingsvraagstuk in het bijzonder met betrekking tot de bemesting van de thee (slot), door Prof. Dr. Kempski. — Een Indische jeneverfabriek, door H. L. H. Zakrzecki. — Sprokkelingen uit de buitenlandsche pers. — Bescherming der cultures. — Onze Ned. Indische thee. Wie zijn onze afnemers?

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Afl. 26 (18 Maart). Het zieleleven der Indonesiërs (vervolg), door N. — Voor driehonderd jaren. — Vestiging, verwaarloozing en verlies van Formosa (slot), door C. F. Kruisinga. — Van de Technische Hoogeschool te Bandoeng, door J. M. I. Reitsma.

De Tropische Natuur.

Jaarg. XIV, afl. 2 (Febr. '25). Het aquarium als kamersieraad, door M. B. de Ridders. — Eigenaardige Chineesche geneesmiddelen, door Dr. A. Rant (met ill.). — Reusachtig suikerriet, door E. Jacobson (met ill.). — Vogelbezoek aan de bloemen van Spathodea (met ill.), door J. Beumée. — Adjaks (wilde honden) in den dierentuin te Soerabaja, door v. D. — Nieuwe natuurmonumenten, door H. J. Lam.

HET BEKENDE ZUIVELHUIS „THOMSON"
THOMSONLAAN 122 -- DEN HAAG
is momenteel het eenigste adres waar men voordeelig zijn **Boter, Kaas, Eieren, Vleeschwaren en Comestibles** kan bekomen tegen scherp concurreerende prijzen. **Speciaal adres voor fijne Binnen- en Buitenlandsche Kaassoorten.**

TH. MESSINK - DEN HAAG
2e SWEELINCKSTRAAT 97 TELEFOON 35098
Kleedingmakerij voor Dames, Heeren en Rijkleeding

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ
Gestort Kapitaal . . . . . ƒ 80,000,000.-.
Statutaire Reserve . . . . - 20,045,032.-.
Buitengewone Reserve . . . - 22,660,000.-.
Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.
Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.
In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseeringen en Financieeringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscredietbrieven.
Deposito's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

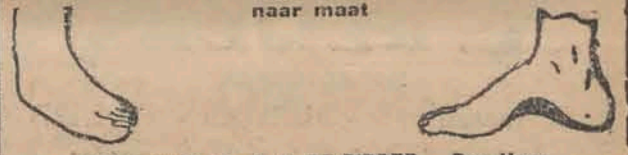
DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN
:: Safe-Inrichting ::

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij
BRANDSTOFFENHANDEL
DENNEWEG 67a DEN HAAG

TELEPHOON 14427
Wenscht gij te ontvangen 1e kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat bel dan op **14427**.

Deelname
opengesteld in kapitaal eener N.V. in het bouwbedrijf in den Haag. Dividend bedroeg over 1922 20%, over 1923 13%.
Brieven onder No. 388 Bureau van dit blad, Nobelstraat 20, Den Haag. 2

Het beste adres
voor de levering van **Koloniale Waren** en **Comestibles** is
P. VROLIJK, Haagschestr. 1
Telefoon 52159
THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

LUX- en ORTHOPAEDISCH SCHOEISEL
naar maat

Bankastraat 4p A. A. DE RIDDER Den Haag

F. BARTELS,
Schenkweg 90 - Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.
ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

Kristal, Porselein, Luxe Artikelen
W. KÖNIG
Prinsestr. 92 naast de Fotogr. - Tel. 14779
Valeriusstr. hoek Dunklerstr. - Tel. 33459
Tafel, Ontbijt- en Theeserviezen

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wasscherij
GEBR. POLKAMP & Co
Fabriek en Kantoor:
Wolfskuilscheweg - Telefoon 1641
Filialen:
ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM
Reinigt en Verft alles

BAHLMANN & Co.
GROOTE MARKT 13-14-15
NIJMEGEN
Het Oudste en Soliedste adres
voor
MANUFACTUREN
DAMES- en KINDER-CONFECTIE

THEO WANDERS & Co.
Van Broeckhuysenstraat 15 — Tel. 2441
NIJMEGEN
Piano's - Vleugels - Orgels - Pianola's
Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden
STEMMEN - REPAREEREN - VERHUREN - INRUILEN

De grootste en soliedste Magazijnen
in alle soorten Noord-Brabantsch Schoenwerk
GEBR. DE MANDT
GROOTHANDEL IN SCHOENEN
's-HERTOGENBOSCH, Hooge Steenweg 3
NIJMEGEN, Houtstraat 38 - Telephoon 1156

C. REIJERS
HOF-FOTOGRAAF
St. Annastraat 9 - NIJMEGEN - Telef. 107
In de stad aan huis te ontbieden zonder prijsverhooging

J. H. KAPPÉ NIJMEGEN
BRANDSTOFFENHANDEL
AREND NOORDUIJNSTRAAT 15-17 - TELEF. 2336
Alle soorten Brandstoffen
prima en tegen concurreerende prijzen

's-Gravenhaagsche Begrafenis-Onderneming
C. LOOIJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG
Telefoon 33788 - Postrekening 46391

Zending en Missie.

De Macedoniër, Maart '25. Ontwakend Mohammedaansch leven, door D. K. Wielenga. — Soemba. De oude Zendingsgeschiedenis. II (1878—1904), door D. K. Wielenga. — Een merkwaardig vonnis (inzake het huwelijksrecht der Inlandsche Christenen), door D. Pol.

De Katholieke Missiën, Maart '25. Processies in de Missie van Flores (met ill.), door Pr. J. van Cleef. — De Dajak en zijn rijstveld, door Pr. Jucundus.

Berichte der Rhein. Missions-Gesellschaft, Maart '25. Bilder aus dem Batakland (II), Mit ill. — Den Kapuas hinauf. Eine Missionsreise in Borneo, von Miss. Vicker.

Berichten uit de Heiden-Wereld, Maart-April '25. Mededeelingen uit de Stadszending te Paramaribo 1923—24, door J. Freij (slot). — Herstel van de kerk te Domburg (Suriname), door Br. Petersen. — Reis naar het Saramacca-gebied, door W. Burkhardt.

De Java-Post, 13 Febr. '25. De wati-plant en haar gebruik op Zuid-Nieuw-Guiné, door Pr. P. Vertenten.

De Banier, 6 Febr. '25. Een commentaar op de Openbaring voor de Inlandsche gemeenten in Ned.-Indië, door L. Tiemersma.

De Indische Verlofganger.

Het Nr. van 20 dezer bevat o.m.: Prof. de Louter en de Utrechtsche Hoogeschool (diens prae-advies inzake de instelling van de Indische leerstoelen). — Uit Oud-Madoera, door C. Vis-Janssen van Raaij.

Ned. Vereeniging voor Tropische Geneeskunde.

Den 16en Nov. 1924 hield bovengenoemde vereeniging een vergadering te Leiden, waarvan het verslag is opgenomen in het Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde, jaarg. 1925, dl. I, No. 9. Men vindt daarin bijzonderheden over de Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting te Weltevreden. — Tekst eener voordracht van Dr. G. J. W. Koolemans Beynen over Jacobus Bontius, de Leidenaar die ruim 300 jaar geleden naar Indië ging om er de grondslagen te leggen van de tropische geneeskunde. — Voorts eenige casuïstische mededeelingen van Dr. G. van Genderen Stort.

* * *

De wijze van realisatie van de opbrengst van Nederlandsch-Indische vreemde valuta-leeningen, door Dr. Dr. J. Hulshoff Pol Jr. (Econom.-Statitische Berichten. 18 Maart '25).

Nogmaals: Kroon, Minister en Landvoogd, door Dr. C. Gerretson (Ibid.).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers, 1925, No. 7. Bureau voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden. Afdeeling Pers. (Weltevreden).

Städtebauliches von Batavia, von C. Jobst, Hoofdingenieur der Gemeinde Batavia. Mit Ill. (Der Neubau, Halbmonatsschrift für Baukunst. Jahrg. 6 Heft 24, Dez. 1924).

Eine Käferplage der Kaffeepflanzungen in Niederländisch-Ostindien, von K. Friederichs. (Der Tropenpflanzer. 1925, Nr. 1).

Die Produktion von Kapok und dessen Stellung in der Weltwirtschaft, von H. Schaefer. (Beiheft zum Tropenpflanzer. 1925, Nr. 1).

Het kadaster in Nederlandsch-Indië, door L. C. F. Polderman. Voordracht met gedachtenwisseling. (Indisch Genootschap. Verg. van 23 Jan. '25).

Suriname.

Baron van Heemstra is van verlof in Suriname terug gekeerd en heeft onmiddellijk in een uitvoerigen brief aan de Koloniale Staten een uiteenzetting gegeven van zijn pogingen hier te lande aangewend om de aandacht op de kolonie te vestigen. Die pogingen — welke bewijzen dat de verloftijd voor den Gouverneur allesbehalve een tijd van rust is geweest — hebben een ongekende belangstelling voor Suriname gewekt. Alles wijst er op, dat wij voor een keerpunt staan in de economische geschiedenis van Suriname. Groote landbouw- en andere ondernemingen worden voorbereid. Deskundigen zullen naar Suriname gaan om ter plaatse de toestanden en mogelijkheden te onderzoeken. De reis van Prof. Kielstra is mogelijk gemaakt door de „Haagsche Post", die daarvoor lof en dank verdient. Het on[derzoek], door den hoogleeraar in te stellen, zal hem [...] der twijfel terugbrengen van vroeger verkondigde [mee]ningen omtrent de economische mogelijkheden [van] Suriname.

De Koloniale Staten hebben met warme erken[telijk]heid geantwoord op den brief van den landvoogd.

Het doet ons leed, dat de omvang van Baron [van] Heemstra's brief het onmogelijk maakt dien hier [over te] nemen. In de „N. R. Ct." van 21 Maart — Ochtend[blad] B — is het stuk in zijn geheel opgenomen en wij [ver]trouwen, dat ook andere dagbladen het voorbeeld [ge]volgd hebben.

Waar „Het Koloniaal Weekblad" steeds veel bel[ang]stelling getoond heeft voor de Surinaamsche gr[ens]kwesties, willen wij uit des Gouverneurs brief hier [het] gedeelte, dat daarover handelt, aanhalen:

„In zake het vraagstuk van onze Westgrens heb [ik] de zeer welwillende tusschenkomst van Dr. J. W. [...]man te Wassenaar mogen inroepen om van het [Ko]ninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap [een] uitspraak ten deze te verkrijgen.

In zijne vergadering van 10 Januari j.l. heeft dit [Ge]nootschap op geografische gronden uitgemaakt, dat [niet] de New River, maar wel de Cocroeni als bovenl[oop] van de Corantijn moet worden beschouwd.

Deze uitspraak is door Dr. Benjamins aangevo[erd] en het is niet onwaarschijnlijk, dat de Nederlandsche regeering, na ook laatstgenoemde te hebben geho[ord,] tot een definitief oordeel met daarop volgende [rege]ling van deze aangelegenheid zal geraken.

Wat ook de eindbeslissing moge zijn, waarbij wij [ons] niet door landhonger mogen laten leiden, ik heb m[ij in] deze zaak hoofdzakelijk op het standpunt geplaatst, [dat] er een einde dient te komen aan de bestaande onz[eker]heid, wijl het uitgeven van concessiën in dat deel [van] ons gebied eerlang aan de orde zal kunnen worden [ge]steld.

Wij mogen ons ongetwijfeld overtuigd houden, [dat] de Nederlandsche regeering hare mogelijke rechten [op] het bewuste grondgebied niet ongemotiveerd zal pr[ijs]geven, en dat, indien mocht worden uitgemaakt, dat [de] tot dusverre door Engeland gehuldigde leer de ju[iste] is, dit slechts op rechtsgeldige bewijsgronden zal [wor]den aangenomen."

Tot zoover de Gouverneur.

Uit de dagbladen zien wij dat de Tweede Kamer [in] het voorloopig verslag betreffende de Surinaam[sche] begrooting voor 1925, op de grenskwestie is teru[gge]komen, gelijk dan ook niet anders te verwachten w[as].

Het voorloopig verslag zelf hebben wij nog niet [kun]nen lezen. Wij behouden ons voor in een volgend [num]mer op de zaak terug te komen.

Nu een machtig Amerikaansch lichaam, gest[icht] door Rockefeller, een uitgebreid onderzoek wil inst[ellen] in het zuidelijk deel van Suriname, is het dringend n[oo]zakelijk de grenzen van de kolonie, die wij twee en [een] halve eeuw bezitten, eindelijk vast te stellen.

* * *

Onder het hoofd „*Amerikaansche belangstelling*" schrijft „De West" van 20 Februari:

Volgens geruchten zou het placer van de Comp[agnie] des mines d'or de la Guyane Hollandaise overge[nomen] zijn door de Amerikaansche combinatie wier [inge]nieurs thans in het Lawagebied vertoeven.

Een bevestiging van dit gerucht ontbreekt to[t he]den. De agent van de Compagnie alhier heeft ter [...] nog geen bericht ontvangen.

De uitgezonden ingenieurs maken den indru[k flinke] liede werkers te zijn, menschen die ook zelf aanpa[kken.] Zij hebben zich op placer in Lawa verspreid over [ver]schillende etablissementen, waar zij, in kampen le[vend,] de prospectie voortzetten. De gezondheidstoestand [is] totdusverre van alle leden der expeditie zeer gu[nstig.] De uitrusting der expeditie wijst er op, dat zij [ver]moedelijk in de eerste maanden nog niet zullen te[rug]keeren.

Men weet, dat van de tien leden der expeditie e[enige] maanden geleden de vliegenier terugkeerde te [Para]maribo, om verslag uit te brengen in Amerika. Hij [...] de gesteldheid van het Lawagebied niet ongu[nstig] voor het verkeer met vliegtuigen.

Gisteren is ook de ingenieur Lovelet terugge[keerd] van het Lawagebied en heden doorgereisd naar N[ew] York, via Demerara.

De leden der expeditie laten zich niet uit. Het e[nige] dat wij te weten konden komen, is dat nog twee in[ge]nieurs onder weg zijn naar Suriname.

Op het placer der Compagnie des mines d'or w[er]ken op dit oogenblik ruim vier honderd arbeiders, e[en] aantal dat in de naaste toekomst nog hooger zal w[orden].

DAMES
welke hun haar een bijvende ondulatie willen geven prefereeren
JAC. BOSMAN, Coiffeur de Dames
FRED. HENDRIKLAAN 262 TEL. 52551
Haarwasschen, Manicure, Massage, Ondulation Marcel
Prima Haarwerken

STOOMSCHOENFABRIEK
Firma Van der Linden & Musters
KAATSHEUVEL (Holland) - Tel. Interc.
FABRIKANTE VAN
Eerste klasse LUXE BURGER DAMESWERK
Merk „THE TO-DAY SHOE".

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië
Heerengracht 471 AMSTERDAM Telefoon N. 3290
CURAÇAO CARACAS
VENEZUELA
130
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela. Columbia en Midden-Amerika.

Incasseeringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

...n opgevoerd. Voor gouddelvers heerscht dan ook op dit oogenblik geen werkloosheid.

De productie bedroeg in het afgeloopen jaar ruim ..5 K.G. goud, wat belangrijk beneden het gemiddelde is dat wij gewend zijn van dit placer. Alweer een gevolg van de abnormale droogte in de eerste helft van vorig jaar. Men had in geen kwart eeuw daar zulk een droogte beleefd. Verschillende etablissementen waren verplicht den arbeid te staken. Van den nood een deugd makend, heeft men toen de vrijkomende arbeiders gebruikt voor prospectie naar nieuwe terreinen, waarmede men nogal succes schijnt te hebben gehad.

In den laatsten tijd levert de vrachtvaart grooter moeilijkheden op dan te voren. De betrouwbaarheid der Boschnegers gaat er niet op vooruit. Wat vroeger zelden voorkwam, ondervindt men nu herhaaldelijk; dat goederen die zij vervoeren, op de reis in quantiteit verminderen. De watervallen krijgen dan steeds de schuld. Als er bijvoorbeeld een twintig kilogram rijst ... is in een zak, verneemt men dat de zak op de rotsen gescheurd is en daardoor „lekkage" is ontstaan. Nog erger is het feit dat soms heele booten met lading gerapporteerd worden als verloren in de vallen, terwijl het later eens blijkt, dat die booten met provisiën verkocht zijn aan maraudeurs. Vroeger kon men dergelijke schade verhalen bij volgende vrachtreizen, door eenvoudelijk het bedrag der schade af te houden. Ook hierop heeft echter de Boschneger een middel op gevonden. Als zoo iets thans gebeurt, verdwijnt de betrokken Boschneger eenigen tijd. Hij gaat dan bijvoorbeeld tijdelijk werken aan den Franschen kant. Acht hij de kust veilig, dan keert hij terug, liefst onder een anderen naam. Deze praktijken maken de vrachtvaart zoo onveilig, dat het groote moeite kost om de lading te verzekeren. Men moet een belangrijk hooger premie betalen voor de verzekering, terwijl er zelfs sprake is van goederen voor zulk transport bestemd, in het geheel niet meer aan te nemen voor verzekering.

Een moderniseering van het transport, in dien zin dat het per vliegtuig kan geschieden, zou het beste middel zijn tegen deze praktijken.

* * *

In hetzelfde nummer van „De West" lezen wij onder het hoofd *„Breed van opvatting"*:

Hoe breed van opvatting Amerikaansche milliardairs kunnen zijn, als zij zich eenmaal voor een zaak spannen, blijkt uit het volgend staaltje dat ons gisteren ter oore kwam.

Men weet, dat het syndicaat Rockefeller c.s., heeft besloten heeft het placer van de Compagnie des Mines d'or over te nemen, een wetenschappelijke expeditie zal instellen in het hinterland van Suriname, om den oorsprong uit te vinden van onze alluviale goudafzettingen. Het syndicaat heeft aangeboden, elk jaar een pas afgestudeerd mijnbouwkundige van Delft in de gelegenheid te stellen het onderzoek voor hare rekening te volgen, ten einde aldus praktijk op te doen. Dit royale aanbod wijst er tevens op, dat het de bedoeling is, het onderzoek op flinke schaal ter hand te nemen.

Uit een hygiënisch oogpunt zal alles worden gedaan wat mogelijk is in het belang van de gezondheid van het personeel in de binnenlanden.

De exploitatie van het over te nemen Fransche placer zal mede machinaal geschieden. De daarvoor noodige machineriën zullen zooveel mogelijk in kleine stukken worden verpakt, om vervoer per vliegtuig mogelijk te maken.

Zooals wij reeds mededeelden, worden binnenkort hier twee ingenieurs voor deze onderneming hier verwacht.

* * *

Naar „De West" van 20 Februari verneemt, zijn niet minder dan vijf aanvragen ingekomen om afstand van gronden in Nickerie, voor onderzoek voor landbouwkundige doeleinden, voornamelijk suiker.

Onder de aanvragers bevindt zich het huis Insinger, dat reeds ongeveer een eeuw in relatie staat met Suriname.

* * *

Wij lezen in de „Amigoe" van 14 Februari:

In de laatste weken is de zee bijzonder kalm; van een stroom is geen sprake meer, zoodat de heer J. G. Kremer, oud-kolonel der Nederlandsche marine, hier gekomen voor het hydrografisch onderzoek ... van het vaarwater en den stroom langs de ..., voorloopig weinig of niets kan uitrichten.

De heer Kremer is ook belast met de opdracht om in Suriname de groote rivieren in kaart te brengen in verband met de bevaarbaarheid door groote zeeschepen.

Om bovengenoemde reden zal nu de heer Kremer zich eerst van zijn opdracht naar Suriname kwijten en met het stoomschip Nickerie vandaag zijn reis daarheen aanvaarden, om denkelijk in Juli hier terug te keeren.

* * *

Op 17 Maart heeft Prof. Dr. A. Pulle voor de te Amsterdam gevestigde afdeeling van de vereeniging „Oost en West", in het gebouw van de Amsterdamsche Burgerwacht, een voordracht met lichtbeelden gehouden over de Surinaamsche binnenlanden. De voordracht werd door een talrijk gehoor met groote belangstelling gevolgd. (Zie het kort verslag op blz. 13).

* * *

In de vergadering van het Kon. Nederl. Aardr. Genootschap zal Prof. Dr. F. A. F. C. Went op Zaterdag 28 Maart, des avonds te 8 uur, in de Boven-Restauratiezaal van het Kon. Zoöl. Genootschap „Natura Artis Magistra", Plantage Middenlaan, Amsterdam, een voordracht met lichtbeelden houden over *„de binnenlanden van Suriname"*.

Curaçao.

De bovenwindsche eilanden.

Wat het Verslag van Bestuur en Staat omtrent der economischen toestand der bovenwindsche eilanden in 1923 zegt, is niet zeer gunstig. Men oordeele:

„*St. Martin.* De economische toestand was niet gunstig. Door de aanhoudende droogte hebben de veehouders veel schade geleden; voornamelijk door gebrek aan water is veel vee omgekomen.

De seizoenarbeiders, die in het buitenland werkten, verdienden minder dan vroeger, zoodat de verzorging der achtergelaten familieleden veel te wenschen heeft overgelaten.

In den zouthandel viel niet veel bedrijvigheid waar te nemen tengevolge van weinig aanvraag uit het buitenland; een deel der bevolking had evenwel eenige verdiensten met het rapen en verschepen van zout.

In November en December vertrokken 400 arbeiders naar St. Domingo. Deze arbeiders werden op het Fransche gedeelte van het eiland aangeworven en vertrokken samen met de aldaar thuisbehoorende aangeworvenen.

St. Eustatius. Ten gevolge van gebrek aan werk was de economische toestand voor de bevolking niet gunstig te noemen.

Een deel der planters verbouwde yams en andere voortbrengselen van den grond, welke, voor zoover niet voor eigen gebruik benoodigd, naar St. Thomas werden uitgevoerd.

De werkzaamheden bij de sisalonderneming waren zoo goed als gestaakt.

Saba. Hoofdbron van inkomsten vormden de geldverzendingen van geëmigreerden.

Aan het vervaardigen van fraaie handwerken, bestemd voor uitvoer naar Noord-Amerika, werkte een groot deel der vrouwelijke bevolking.

Onderzoek naar het vaderschap.

In hetzelfde verslag lezen wij, dat op Aruba bij den Voogdijraad 9 klachten werden ingediend door de moeders van natuurlijke kinderen betreffende het onderhoud dier kinderen. Hiervan werden drie met goed gevolg door den raad behandeld, terwijl de overige aan de beslissing van den rechter werden onderworpen.

Waarin heeft die behandeling door den raad bestaan? Zonder op des rechters stoel te gaan zitten, kan een voogdijraad toch moeilijk verder gaan, dan al of niet hare medewerking bij de in te stellen vordering verleenen. Uitmaken of een vorderingsrecht bestaat, of dit *bewezen* is, en hoeveel zal moeten worden betaald, staat aan den rechter. En, wij meenen het reeds eerder gezegd te hebben, met het oog op den korten verjaringstermijn der actie verdient het geen aanbeveling die zaken ondershands af te doen.

De nadeelen van de toeneming van het scheepvaartverkeer.

Elders meldt het verslag:

„Tengevolge van de uitbreiding van het scheepvaartverkeer en van de toeneming der havenbeweging komen vele prostituées van elders te Willemstad. De

Huishoudelijke- & Keukenartikelen
HAARDEN - KACHELS - FORNUIZEN
KINDERWAGENS. :: LAGE PRIJZEN
JAN ZWENNES
Boekhorststraat 54a, DEN HAAG
TELEFOON 16875

VERKOOPLOKAAL
v. Slingelandstr. 52
Prima 2de Hands-Meubelen
Beste adres voor Verlofgangers of die zich voor goed willen inrichten

NIJMEGEN

GEBRS v. WOERKOM
TELEFOON 117 .·. NIJMEGEN
KOLONIALE WAREN, COMESTIBLES, DELICATESSEN. - ALLE INDISCHE RIJSTTAFEL INGREDIËNTEN. SAMBALLANS-ATJARS, BOEMBOES, KROEPOEKS enz.

MEUBELEN
voor elken stand, voor elke beurs
en in alle stijlen
Meubelmakerij P. H. VERSTEGEN
Platenmakerstraat 7 - NIJMEGEN - Ziekenstraat 16

Effecten- en Wisselbank Bouvy
Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481
EFFECTEN - COUPONS - ASSURANTIËN
DEPOSITO'S met EFFECTEN-ONDERPAND
op nader overeen te komen voorwaarden
BRANDKLUIS - INCASSI - VREEMD GELD

Piano's Orgels
C. A. J. VAN KALMTHOUT
Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562
Bisschop Hamerstraat 1-1a
Vleugels Kunstspelpiano's

BRANDSTOFFENHANDEL
2e Walstraat 102 - Telef. 1079
HANDEL IN ALLE SOORTEN
BRANDSTOFFEN
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
F. L. VAN WEZEL

NIJM. GOEDERENVERVOER
WILLEM v. WEZEL
V. d. Havestraat 2-4 .:. Telephoon 2670 .:. NIJMEGEN
VERHUIZINGEN - DIENSTVERRICHTING - GARDE-MEUBLES

ANTOON PEPERZAK,
BROERSTRAAT 11 TELEFOON 1896
NIJMEGEN.
ALLEENVERKOOP 3
HEALTH SHOES
MANUFACTURED BY CROCKETT & JONES, NORTHAMPTON

Naaml. Venn. Maatschappij
KANTOOR VOOR VASTE GOEDEREN
voorheen onder de Firma WALTMANN & CO.
SPOORSTRAAT 2a NIJMEGEN TELEF. 399
naast het Oranje-Hotel.
BUREAU WONINGGIDS. - Assurantiën. - Op aanvraag *gratis* toezending van Woninggids met platten grond

CIVIELE EN MILITAIRE
INDISCHE UITRUSTINGEN

Witte Pakken f 9.50 en hooger

Geïllustreerde Catalogus op aanvrage zonder eenige verplichting

HET UITRUSTINGENHUIS
DEVENTER TEL. 400

C. C. BORSTEN ✚ DEN HAAG
Drogisterij „Het Gouden Kruis"
Joan Maetsuyckerstraat 177 - Den Haag - Tel. 71924
Specialiteit in Verpakte Geneesmiddelen
Groote sorteer. Kruiden en Ziekenverplegingsartikelen
Wasch- en Poets-Artikelen. Kwasten en Borstelwerk
Alle soorten Recepten worden aangenomen.
EXPORT naar INDIË VERPAKKING ONDER GARANTIE

F. C. DE BRUIJN
Danckertstraat 43 Telef. 34088
Comestibles, Vleeschwaren
Koloniale Waren
Indische Ingrediënten
Bezorging door de geheele stad

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau
Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81
Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor Landhuizen en Villa's, enz. enz.
Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en gemeubileerde perceelen.
Directeur: P. A. EBELING, Architect

„DE STAD UTRECHT"
OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198
bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.
Glas, Porselein en Aardewerk
GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
GARANTIE VOOR BREUK.

GEBR. GERLACH
VOORSTRAAT 51 · TELEF. 3475
hoek Jansveld
UTRECHT
Dames- en Heeren-Kleermakers
Uniformwerkers
Uitrustingen
voor Oost- en West-Indië

„DE LANDBOUWER"
79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
DEN HAAG
UW ADRES voor 1ste kwaliteit **Roomboter, Kaas en fijne Vleeschwaren.**
Geregelde aanvoer **versche Geldersche Eieren.**
Thuisbezorging zonder prijsverhooging. **Géén Filialen.**

bestrijding van de besmettelijke geslachtsziekten in deze havenplaats is en blijft een moeilijk vraagstuk".

Schorsing.

Een kleine juridische polemiek met *Voz di pueblo*.

Het blad haalt aan art. 35 R.r.: „De gouverneur benoemt, schorst en ontslaat alle ambtenaren in de kolonie, wier benoeming, schorsing of ontslag niet door den Koning aan zich voorbehouden of bij algemeene verordening aan anderen is opgedragen." Van voorbehoud van zoodanig schorsingsrecht door den Koning weet het blad geen voorbeeld. Wij ook niet sinds 1901; daarvoor waren hiervan voorbeelden de procureur-generaal bij het hof van justitie (art. 152) en de hoofdambtenaar, belast met het beleid der koloniale geldmiddelen en het beheer der domeinen (art. 167), administrateur van financiën. Bezwaar hebben wij echter tegen deze opmerking: „schorsing van een ambtenaar die door den Koning benoemd was *en dus niet door den Gouverneur ontheven mocht worden* is wel bekend." Juist uit de verandering, in 1901 in de artt. 152 en 167 aangebracht, volgt dat in het algemeen de door den Koning benoemde ambtenaren wel door den Gouverneur mogen worden geschorst. Men leze Bordewijk, *Handelingen,* vooral bladz. 677 bovenaan.

Op welk geval *Voz di pueblo* doelt, is ons niet bekend. Onze opmerking raakt dan ook alleen de generaliseering.

Geschiedkundige sprokkelingen.

In de extraordinaire raadszitting van 22 April 1817 kwam in een brief van B. de Sola, medicinae doctor, voorstellende een verbod *om met wit te pleisteren of te wasschen de muren der huizen en andere gebouwen.* De Raad van Politie verklaart zich overtuigd, dat dit verbod „ontwijffelbaar zeker tot het algemeene welzijn zou strekken" en geeft zulk een verbod. De dokter wordt bedankt met „des Raads bijzondere tevredenheid over zijne betoonde ijver en waakzaamheid voor de gezondheid en welzijn der Ingezetenen dezes Eilands".

Uit den Verren Vreemde.

Is er thans geen recht op neutraliteit meer?

(Vervolg).

De uitspraak van den Raad van den V.B. komt in het door den heer Blomjous gestelde geval van een plotseling opvlammenden krijg, x weken of maanden na den opmarsch van 't Duitsche leger. Welke middelen staan den V.B. ter beschikking om aan zijn uitspraak kracht bij te zetten?

In art. 17 V.B.-verdrag lezen wij: „Indien de aangezochte Staat, weigerend de verplichtingen van het Bondslidmaatschap ter beslechting van het geschil te aanvaarden, tot oorlog overgaat tegen een lid van den Bond, zijn de bepalingen van art. 16 op hem van toepassing."

Volgens art. 16 zal die weigerachtige staat „*ipso facto*" beschouwd worden een oorlogsdaad tegenover alle andere leden van den Bond te hebben begaan. Deze laatste verbinden zich, terstond alle handels- en financieele betrekkingen met dat lid" (in ons geval het niet-lid, aanvaller) „te verbreken, enz.;" in 't kort, toe te passen wat men economische-, financieele sancties noemt, en aan deze zal zoo noodig nog kracht worden bijgezet door militaire dwangmiddelen.

Duitschland, bevriend met Rusland en Turkije, en *niet* in oorlog met de Ver. St. v. N. Amerika, zal zich om die dwangmiddelen niet veel bekommeren. Te minder, nu in den laatsten tijd duidelijk is geworden, dat de Britsche dominions over den plicht tot het medeuitvoeren van dergelijke economische- en militaire dwangmiddelen geheel andere opvattingen hebben dan de samenstellers van het V.B.-pact daarin uitdrukking hebben willen brengen. Deze wetenschap zal, naar 't ons voorkomt, al reden genoeg zijn om den Raad v. d. V.B. te weerhouden een uitspraak te doen, waardoor hij den V.B. zeker een fiasco zou bezorgen. Doch als hij dit middel niet toepast, welk kan hij dan te hulp roepen? Wij vinden er geen.

In het door den heer Bl. gestelde geval kunnen wij voor Nederland geen practisch nut van zijn lidmaatschap van den V.B. zien. De Bond zal als zoodanig niet optreden. Nederland is en blijft dan aan zichzelf overgeleverd en heeft als zoodanig te handelen. O.i. mocht de heer Bl. dan ook terecht Nederland in de toekomst in dezelfde verhouding ten opzichte van de buurstaten zien, als in die waarin het zich in 1914 heeft bevonden.

BESCHIKBAAR.

MATHIEU PIETERS
Art. Photographe
PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
LA HAYE
Geopend van 9—6 uur
Zondag en Feestdagen gesloten

En dat is ook 't geval waar hij zeide: „Een g
weerloos Nederland ware onduldbaar voor beide
tijen."

Ons land heeft de consequentiën hiervan te tr
en te aanvaarden. Het heeft zelf en tijdig te bes
over de maatregelen, die te nemen zijn om de
staten ertoe te brengen onze grenzen te eerbie
En dit moet duidelijk en te goeder trouw uitgesp
worden tegenover *allen,* die oorlogspartij zijn.

Het eerste hiertoe toe te passen middelen zal
onze neutraliteit af te kondigen en aan *beide* pa
aan te kondigen. Dit middel zal, ter bescherming
ons grondgebied, alleen beteekenis hebben voor z
beide partijen er belang bij hebben die neutralit
eerbiedigen. In dit verband blijft ook waar wa
heer Bl. in 't midden bracht over de preventiev
teekenis van een leger van een half millioen ge
den, dat de schender door de daad der schending
matisch aan de krijgsmacht van zijn tegenstande
toevoegen.

Zonder te durven beweren, dat wij de zaak
inzien dan prof. v. E., vinden wij in 't hier voora
de toch aanleiding om in twijfel te trekken, da
interruptie betreffende de neutraliteitskwestie
Eerste Kamerzitting van 27 Februari den spijker op
kop sloeg.

In het aangevoerde ligt eigenlijk ook al de aan
ting opgesloten van zijn andere bewering, volgens
ke „de handhavers van het recht de bevoegdheid
ben om op ons territoir te komen", wanneer de
trokkene — i.c. Duitschland — den V.B. negeert

Het wil ons voorkomen dat de heer v. E. steeds
gaat van de onderstelling, dat aan den inzet van
oorlog een beslissing v. d. Raad v. d. V.B. is v
gegaan, welke beslissing dan door den aanvaller
schonden is. Zien wij hierin juist, dan moeten wij
toch veroorloven er op te wijzen, dat zijn interru
betrekking hadden op een ander geval dan de
Bl. te berde bracht.

Indien Duitschland, geen lid van den V.B. zij
er toe komt tegen Frankrijk op te rukken, dan is
door nog niet uitgemaakt wie als „de handhaver
het recht" mogen gelden. De R. v. d. V.B. moet
uitmaken. Zoolang dit niet is geschied hebben F
rijk en België het recht niet zich als zoodanig
werpen, en hebben wij ook het recht niet hen als
danig te erkennen en te behandelen. Zij mogen
grondgebied niet betreden. Doen zij 't dan doe
een oorlogshandeling tegen ons.

Een geleerde op het gebied van het internati
recht heeft geschreven, dat, hoe meer men zich in
Volkenbondverdrag verdiept, hoe meer men erin
ward en verstrikt geraakt. Het lijkt ons, dat dit
ons geval weer wordt waar gemaakt. Indien toch
gië en Frankrijk zich, zonder uitspraak v. d. Raad
V.B., eigenmachtig tot handhavers van het recht
ten verklaren en zich daardoor de bevoegdheid
ten willen aanmatigen op ons territoir te komen
zouden zij in dit geschil, tusschen hen en Neder
tusschen Bondsleden dus, handelen tegen art. 12
het Verdrag. Zij zouden, als zij het voornemen
daad omzetten, een oorlogsdaad doen tegenover
land, zoodoende zouden zij vallen onder de term
art. 16, waardoor zij *ipso facto* beschouwd zouden
den die oorlogsdaad tegenover alle andere leden
den V.B. te hebben begaan. Al de leden van de
zouden dan opgeroepen kunnen worden om ec
sche-, financieele-, ja ook militaire sancties
België en Frankrijk te gaan toepassen. In hoever
iets dergelijks als waarschijnlijk beschouwt doc
der ter zake. Er blijke echter uit, dat het verwa
onzekere van de bepalingen van het V.B. hand
voor de hier in kwestie zijnde artikelen geldt, d
passing, die wij onderstellen, heeft niet minder re
bestaan dan die, welke prof. v. E. als de eenig
lijke aangaf. Bij die onzekerheid is de noodzakel
te erkennen om duidelijk en beslist vast te stellen
aan niemand eenig recht tot het betreden van on
ritoir is toegekend in het door den heer Bl. geo
geval.

De hieruit te trekken consequentie is onver
lijk dat wij ons, bij 't aankondigen van onze neu
teit, geheel en onvoorwaardelijk gelijk stellen te
over en ten opzichte van beide partijen. Bevoor
ting van een van beide zou niet te vereenigen zijn
het begrip der neutraliteit zelf.

Met opzet hebben wij in 't voorafgaande het P
col van Genève van 1924 buiten 't geding gelaten
heeft geen erkende waarde gekregen, en het heeft

Strijkinrichting „De Weimar"
is het beste adres voor het behandelen van
fijn goed, Japonnen, Blouses, kanten
Kleedjes, Boorden, Overhemden, enz.
J. B. PIEKAR, Weimarstr. 394

M. J. J. ESKES - DEN HAAG
DAMES- EN HEERENKLEEDERMAKER
SNEEUWKLOKJESSTRAAT 15
...rima Engelsche en Schotsche Stoffen
...erste klas Bewerking Lage Prijzen
ATELIER VOOR KEEREN EN REPAREEREN

Ringers Chocolade
1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam Alkmaar

Maison H. SIMONS
's-Gravenhage.
MANTELHUIS
HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West"
JAPONNENHUIS
NOORDEINDE 17a
Uitsluitend betere Confectie
Voordeelige prijzen!

...dragen om de ontwarring van reeds bestaande ...tiën te vereenvoudigen.

...arom wij dit alles in deze rubriek van dit week- ...aan de orde stellen?

...wel wij 't geval van een Duitsche revanche ...zins als onwaarschijnlijk beschouwen, behooren ...tot hen, die de kans toch veel grooter achten voor ...uitbreken van een conflict in het gebied van den ...e. En als wij de kans, dat Duitschland spoedig ...en V.B. zal toetreden, nog niet zeer hoog durven ...n, dan behooren wij ook weer tot hen, die nog ...minder gelooven aan een toetreden van Rusland ...n de Ver. Staten tot dien Bond, terwijl wij van ...weede Washington-conferentie geen afdoend be...n van het ginds dreigend oorlogsgevaar durven ...chten, al kan deze wel eenig uitstel brengen.

...over het recht op neutraliteit onzerzijds en over ...cht van 't betreden van ons territoir door een ...le krijgsmacht spreekt, heeft dus in de eerste ...te denken aan het Nederlandsch gebied in Azië. ...del van smaragd loopt dwars door en midden ...het gebied waar het eerste gevreesde wereld..., volgens velen, staat afgespeeld te worden.

...partijgenooten van prof. v. E. hebben in hun ...rogram Indië en Nederland voor de oorlogskan...wel over één kam geschoren. De gevolgtrek..., welke aansluiten bij de als interrupties in ...senaat door prof. v. E. gelanceerde stellingen ...voor Indië niet tot onweerlegbare en onweer...professoriale uitspraken worden. Zij zouden ge... propagandamaterieel kunnen worden in het ...land en in het binnenland. Te vreezen is, dat zij ...danig toch haar weg zullen vinden, dat is het ...lijke van dergelijke leeringen. De weerlegging ...niet steeds en overal achterhalen.

...zou voor Indië al een gevaar op zich zelf zijn, ...er het geloof werd gevestigd dat Nederland geen ...meer heeft zijn neutraliteit af te kondigen en te ...eerbiedigen, en wanneer eenige oorlogspartij, ...ook, meende het recht te hebben ons territoir ...en betreden, recht, waardoor de andere het zich ...r recht zou maken die tegenpartij hierin vóór

...r dit gevaar, dat ons uit den verren vreemde be..., heeft het Kol. Weekbl., naar 't ons voorkomt, ...aandacht te vragen.

Ingezonden.

Hulp aan Oud-Strijders in Indië.

...ank ontvangen van Mevr. N.N., Den Haag, f 100. ...belanglooze hulp van de Rotterdamsche Lloyd, ...Hoogenraad en Wesseloo en den Besteldienst ...waarts" is het restant van de 500 witte pakeans ..., „Sitoebondo" naar Indië verzonden.

..., die hieraan hebben medegeholpen, mijn har... dank.

...van Treslongstraat 30, Den Haag. E. M. HARSVELDT.

Berichten der Afdeelingen.

Afdeeling Amsterdam.

IN SURINAME'S BINNENLANDEN.

...r de afdeeling hield prof. dr. A. Pulle 17 Maart ...t gebouw van de Amsterdamsche Burgerwacht ...oordracht over Suriname's binnenlanden. Naar ...ding van twee expedities, die spr. in 1901 en in ...ar onze West heeft gemaakt om gegevens te ver...n over den Surinaamschen plantengroei en ten ...kennis te nemen van een nieuwe, zeer practische ...van boschbeheer, die in de laatste jaren aldaar ...toegepast, vertelde hij aan de hand van een ...mooie lichtbeelden verschillende indrukken van ...chten, de laatste met een motorboot langs ver...le rivieren dwars door de binnenlanden, waar...s de Voltzberg werd beklommen. Zoo zagen ...beeld de uitgestrekte West-Indische savannen, ...met harde grassoorten en bestaande uit blin...t zeer dor zand, die de oerwouden afwisselen. ...en voorts prachtige kijkjes op de woeste Suri...che rivieren met hun vele stroomversnellingen, ...k slechts met zeer veel moeite en gevaar in een ...soort uitgeholde boomstammen kunnen wor...varen en hoorden vele aardige bijzonderheden ...leven der boschnegers, wier voorouders oorspronkelijk als slaven uit Afrika werden aangevoerd, doch die nu in hun dorpen een onafhankelijk bestaan leiden.

Na de pauze vertelde prof. Pulle het een en ander over zijn tocht naar den Voltzberg, een reusachtige kale en gladde granietklomp met zeer interessante flora, om zijn causerie te besluiten met eenige plaatjes van en vermakelijke bijzonderheden over enkele half geciviliseerde Indianenstammen, die in tegenstelling met de naar het Zuiden gevluchte wilde broeders, reeds terdege van de Europeesche cultuur genieten, hetgeen ontwikkeling en hygiëne ten goede komt, doch vele typische oude gewoonten in onbruik doet geraken. Deze interessante lezing, waarvan we hier slechts enkele punten konden aanstippen, werd door een talrijk gehoor met groote belangstelling gevolgd.

Afdeeling Amersfoort.

CAUSERIE OVER „KINA EN NOG WAT."

Op Zaterdag, 14 dezer, had weder een middagbijeenkomst der afdeeling Amersfoort plaats, ditmaal een week later dan in het voornemen gelegen had. De heer D. G. J. Bolten, Kapitein-Apotheker te Amersfoort, lid der afdeeling, had de vriendelijkheid gehad zich voor eene causerie in deze maand beschikbaar te stellen, maar was door ongesteldheid den vorigen Zaterdag verhinderd geweest aan zijn voornemen gevolg te geven. Ook nu weder scheen tot het laatste oogenblik zijn ziekte hem binnenshuis te zullen houden, doch de weersgesteldheid was gistermorgen onverwachts bijzonder mild geworden, zoodat de heer Bolten zijn causerie met lichtbeelden over „Kina en nog wat" houden kon. Jammer was het, dat de afd. gedwongen was geworden een andere, minder goed gelegen en weinig geschikte zaal voor deze bijeenkomst te huren, daar het bekende en voor onze bijeenkomsten zeer geëigend zaaltje van Monopole niet beschikbaar was.

De voorzitter, de heer E. Roodhuijzen, heette alle opgekomenen welkom en drukte zijne groote voldoening over de beterschap van den heer Bolten uit, maar gaf er zijn spijt over te kennen, dat uitstel van deze bijeenkomst, gevoegd bij verandering van zaal en een regenachtigen middag de opkomst der leden blijkbaar niet zoo groot had gemaakt, als de middagbijeenkomsten gewoonlijk hadden doen zien, wat echter de belangstellende aandacht der opgekomen leden niet schaden zou.

Hierop ving de heer Bolten zijn voordracht aan, schetste eerst in het kort de geschiedenis van het bekend worden van de kinaplant en haar toepassing en lichtte met verschillende pakkende lichtbeelden het gesprokene toe. Achtereenvolgens maakte men kennis met de verschillende vormen van kinaboomen, hun bloei, groei en ontwikkeling, het kweeken in kweekbedden, de besproeiing der jonge plantjes, hun verdere ontwikkeling en vorming en eindelijk zag men de aangekweekte kinabosschen op Java's berghellingen en plateau's. Duidelijk werd aangetoond, hoe de boomen van hun bast ontdaan worden en op welke manier de bast met picolpaardjes van boven naar vlakker terrein wordt vervoerd, vanwaar zij per grobak verder gemakkelijker naar de fabrieken gebracht wordt. Tot zijn spijt kon spreker geen lichtbeeld vertoonen van het inwendige van de overbekende Bandoengsche Kinafabriek, nòch iets omtrent de werkwijze of bereiding mededeelen, want men is daarmede zeer geheimzinnig en òvervoorzichtig, waarvan spreker een treffend staaltje te hooren gaf.

Duidelijk bleek het door verdere lichtbeelden, hoe groot het verschil is tusschen den grootschen kina-aanvoer in Amsterdam en den geringen in Londen; van het wereldverbruik der kina bleek Amsterdam zelfs 80 % te behandelen.

Na nog op enkele bijzonderheden van bladvorm en bloeiwijze der kinaplant gewezen te hebben en te hebben aangetoond, waarom de pharmaceuten op andere eigenschappen van de kina gelet willen zien dan de kinafabrikanten, ging spreker over tot eenige beschouwing van de alom bekende en gevreesde malaria en haar verwekker, de anopheles, gaf eerst eenige geschiedkundige bijzonderheden omtrent de bestudeering der ziekte en hare bestrijding, waarna duidelijk, met behulp van platen en kaarten, een uiteenzetting gegeven werd van het verschil tusschen anopheles en andere muggen, alsmede van de wijze, waarop de ziekteverwekkende bacteriën in het menschelijk lichaam gebracht worden en zich daar verder ontwikkelen tot slooping van elk minder krachtig gestel.

Na deze pakkende causerie, zoo nu en dan door een belangstellende vraag onderbroken, dankte de voorzit-

BESCHIKBAAR.

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
Atelier voor alle voorkomende reparatie

J. F. v. d. POORTEN
KRUIDKUNDIGE
Alle Indische geneeskrachtige Kruiden, Phar. Preparaten, verpakte med. en Verbandstoffen. Alle artikelen 50 pCt. goedkooper dan genoteerde prijzen. Spreekuur 9—1 en Zaterdag 1—2.

Dienstverrichting „VOORWAARTS"
Jan Evertstraat 19 - Telefoon 16684.

Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de afdeeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts", (Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstverrichting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten.
De te verrichten werkzaamheden zullen stipt worden uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk berekend worden.
Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tegemoet ziende.

Hoogachtend,
HET BESTUUR.

Zeilen en Linoleum wrijven.
Boenen, Schuren en Schrobben,
Poetsen, enz. S

TARIEF

Met wagen	f 0.60	per uur en per man
„ fiets	f 0.60	„ „ „ „ „
Zonder wagen	f 0.50	„ „ „ „ „
Innen van kwitanties.	f 0.80	per uur.

Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
Bezorgen van brieven en circulaires volgens overeenkomst.
MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 cent per dozijn, met inbegrip van afhalen en thuisbezorgen.

...GEWKA's Muziekschool
OPGERICHT 1916
...llantlaan 27 Den Haag
...vat. en Cursuslessen Piano, Viool, Violoncel Mandoline, Banjo, Guitaar en Luit.
VRAAGT PROSPECTUS
...RUMENTEN IN HUUR EN HUURKOOP

Bloemenmagazijn
J. Ch. v. WESEMAEL
Valkenboschlaan 55
DEN HAAG TELEFOON 35986

ELECTRISCHE GEYSERS

Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos

Complete Electrische Sanitaire Installatiën

W. G. SCHEERES

Electro-technisch Bureau

DEN HAAG

Kantoor en Monsterkamer Hooigracht 1a — Telef. 15170 — Magazijn en Werkplaats Laan van Roos en Doorn 6

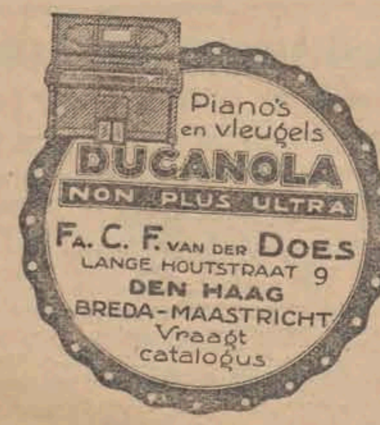
TE KOOP OF TE HUUR

in DEN HAAG een **dubbel HEERENHUIS** met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 3 minuten van de Schev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: *Parterre:* 3 ineenloopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; *1e Verdieping:* 4 ineenloopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; *2e Verdieping:* 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast. W.C., zolder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis", Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag. s

IN DE TORENSTRAAT,

het vroegere steegje, dat thans een breede verkeersweg gaat worden, zijn wij bezig, een nieuw gebouw te plaatsen.

Dat doen wij niet uit geldbelegging of speculatie, doch omdat onze werkplaatsen uitbreiding behoefden.

Het getal onzer cliënten neemt ondanks de malaise gestadig toe, omdat men bij ons beter bediend wordt dan bij vele andere drukkerijen.

Het door ons vervaardigde drukwerk voldoet aan hoogere eischen en daarbij hebben ook onze afnemers belang, want **naar hun drukwerk worden hun zaken beoordeeld.**

Laat daarom uw drukwerk vervaardigen bij

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Bovenhuis te huur

in het nieuwe gebouw der N.V. Drukkerij TEN HAGEN aan de Torenstraat te 's-Gravenhage, bevattende 5 Kamers, Keuken en Bergplaats.

Te bevragen Nobelstraat 20, Den Haag.

Te bezichtigen op werkdagen 9—12 en 2—5 u. (Zaterdags 9—1 uur).

ter den heer Bolten hartelijk voor zijne belangrijke mededeelingen, waarna nog menigeen langen tijd de vele ter bezichtiging neergelegde platen, preparaten, kinabladen, -bloesems, -zaden, -bast, enz., enz. in oogenschouw nam en den heer Bolten met tientallen van vragen overstelpte, die met de grootste bereidwilligheid beantwoord werden.

Het was een genotvolle en zeer belangrijke bijeenkomst! De thuisblijvende leden en hun huisgenooten hebben, als steeds, ongelijk gehad en zich schromelijk benadeeld.

Op de volgende middagbijeenkomst in April hoopt het lid der afd., A. J. P. Zonnevylle, Kapitein bij den Generalen Staf, een causerie te houden, naar aanleiding van de „internationale ligging van Oost-Indië".

Amersfoort, 15-3-25.

Tentoonstelling van teekeningen naar reisschetsen door Dr. P. H. Berlage in Indië gemaakt.

Op drie achtereenvolgende dagen, 21, 22 en 23 dezer had in een der zalen van de R.H.B.S. bovengenoemde tentoonstelling plaats. Van Z.Exc. den Min. v. Ond., K. en W. had het afdeelingsbestuur een gunstige beschikking op zijn verzoek bekomen, de 58 teekeningen van Dr. Berlage in de R.H.B.S. ten toon te stellen. Door de welwillende medewerking van den directeur dier inrichting was een der teekenzalen daarvoor afgestaan, waar de teekeningen reeds Vrijdagmiddag 20 dezer na schooltijd konden uitgelegd worden, zoodat na eenige noodzakelijke schikkingen en herplaatsingen Zaterdag de zaal bijtijds klaar was, om in den namiddag aan het bestuur en leden der afdeeling, benevens aan andere belangstellenden gelegenheid te bieden, de teekeningen in oogenschouw te nemen. Dr. T. B. Roorda, conservator van het Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, werd bij de opening door den heer E. Roodhuijzen, voorzitter der afd., aan de in de lijnteekenzaal saamgekomenen voorgesteld en met eenige vriendelijke woorden uitgenoodigd zijne toelichting op de teekeningen te willen geven, waartoe hij, als vriend en kunstminnend reisgenoot van den heer Berlage, het best in staat was. In een beknopte, doch pittige en doeltreffende uiteenzetting gaf de hr. Roorda duidelijk aan, waardoor deze teekeningen, zoo afwijkend van anderer opvatting, een geheel bijzonderen, maar beteren en juisteren kijk op de Indische wereld geven en met enkele forsche lijnen hier, of sprekende kleuren daar een treffend beeld ontwerpen van hetgeen de Kunstenaar daar op reis door Java, Bali. Sumatra's Westkust en de Bataklanden bijzonder getroffen had. Verwonderlijk was het allen, hoe in zulk een korten reistijd en gedurende weinig beschikbare uren Dr. Berlage zulk een schat van mooie pastelteekeningen had kunnen uitvoeren. Van enkele kijkjes aan boord voert de teekenstift ons over Java, toont ons Chineesche en Arabische buurtjes in Batavia, Cheribon, Djocja, Solo, Soerabaia, maar geeft bovenal mooie indrukken van de tempels op Midden-Java (vooral van den Boroboedoer) en bij Modjokerto, waarna prachtige en pakkende gezichten op enkele bouwwerken van Balineesche kunst ons van Java naar Bali verplaatsen. Deze laatste teekeningen vooral en de daarna komende teekeningen naar huizen van Minangkabauers en Bataks trokken in het bijzonder de belangstellende aandacht der bezoekers, waarvan enkelen zeer opgetogen langen tijd bij die teekeningen onder levendig gesprek verwijlden.

Niet alleen op Zaterdagmiddag, doch ook op Zondagmorgen en -middag trok de tentoonstelling voldoende bezoek, terwijl op Maandag, in overleg met den Directeur der R.H.B.S., aan de leerlingen dier inrichting met hun leeraren, vrijelijk toegang tot deze tentoonstelling gegeven werd, waarvan op ruime schaal een dankbaar gebruik gemaakt werd. Met voldoening ziet de afd. Amersfoort op het geboden genot der laatste drie dagen terug.

Amersfoort, 23-3-25.

Zaterdag 4 April a.s. middagbijeenkomst in Hotel Monopole; causerie met lichtbeelden naar aanleiding van de „internationale ligging van Oost-Indië", door den Heer A. J. P. Zonnevylle, Kapitein b. d. Gen. Staf, lid der afd. Amersfoort.

De Secretaris,

DE WIT.

BESCHIKBAAR.

Melkinrichting „HET ZUIVELHUIS"

Dagelijksche bezorging door de geheele stad van

Melk en alle Zuivelproducten.

Scherp concurreerende prijzen.

Adres: Westerbaanstraat 26-28 - Telefoon

Van het Informatie-Bureau:

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BEST...

Ir. M. E. Akkersdijk, Laan van Meerdervoort ... 's-Gravenhage, als ingenieur 3e klasse bij den ... van den Mijnbouw;

A. Bos te Woubrugge, als gouvernements-vee... den Burgerlijken Veeartsenijkundigen dienst;

Ir. P. H. Poldervaart, Willem Barentszstraat ... Utrecht, als adspirant-adjunct-brigadehoofd ... Triangulatie-brigade van den Topografischen die...

L. Spier te Dedemsvaart, als controleur 2e kla... den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst;

H. H. Janse, Fahrenheitstraat 491 te 's-Grave... F. Meijer, Spaarnzichtlaan 8 te Heemstede en E. ... Vries, Papaverstraat 19 te Hilversum, allen als on... derwijzer 2e klasse bij het Openbaar Europeesch ... ger Onderwijs.

Mutaties van 18 tot 25 Maart.

Nieuwe Leden:

J. Winsemius, Leiden, Rijnsburgerweg 125. f 5.—.

Jhr. L. W. Strick van Linschoten, Amsterdam, ... Eeghenstraat 135. f 5.—.

Het Bestuur der Schoolvereeniging „Agatha S... te Utrecht, Zuilenstraat 7. f 5.—.

Ph. Stubenrouch, Leeraar M. O., Nijmegen, St. ... straat 85. f 5.—.

H. Wessels, Leeraar M. O., Wychen, A. 16 C. (bij ... megen. f 5.—.

J. J. S. van Hamel, Haarlem, Gedempte Oude G... 104. f 5.—.

J. S. Pomper, Haarlem, Garenkokerstraat 36. f 5.—.

L. Braat, Heemstede, Lucas van Leidenlaan 8. f 5.—.

C. E. Hoorens van Heiningen, Heemstede, Bosch... Vaartstraat 4. f 5.—.

J. S. Redeker, Gep. Majoor der Genie O.-I. L., H... stede, Laan van Rozenburg 17. f 5.—.

Mevrouw A. Ritman-Reyst, Heemstede, Nicolaas B... plein 1. f 5.—.

J. G. Wackwitz, Heemstede, Laan van Rozenb... f 5.—.

A. Bruins, oud-O.-I. Apotheker, Den Haag, van ... laerlaan 121. f 5.—.

Mevrouw B. Roest Crollius, Den Haag, Prins M... laan 34. f 5.—.

Mevrouw H. Berg, Mannheim B. 6. No. 1. (D... f 7.50.

P. Egas, Vertegenwoordiger Amsterdamsche M... Levensverzekering te Soerabaija. f 12.—.

F. W. Collard, Administrateur s.f. „Ardjowin... te Cheribon. f 6.—.

G. A. van Hattem, Administrateur s.f. „Alkma... Lawang. f 6.—.

Afschrijven:

G. L. J. de Senerpont Domis, Ambtenaar I. U. ... te Soerabaija.

Adresveranderingen:

H. M. G. Dikshoorn, Dirigeerend Off. v. Gez. O... van: Leiden, Jan van Goyenkade 7, naar: Ba... D. v. O.

S. van de Vrugt, van: Enschede, Brinkweg 128 ... Arnhem, Eusebiusbuitensingel 43. f 5.—.

E. J. Bergmans, Oud-Ingenieur Waterstaat, van: ... doorn, Nassaulaan 4, naar: Oosterbeek, ... „Huize Zweiersdal", Weverstraat-boven. f 5.—.

F. H. L. Barendse, Amsterdam, van: Wetering... 46 naar: 2de Karel du Jardinstraat 1huis.

M. Scheurer, Gep. Kapitein O.-I. L., Den Haag, ... Beukplein 25 naar: Amberboomstraat 41.

Mr. E. Ch. Grivel, Voorzitter Landraad, van: Den ... Obrechtstraat 52, naar: Weltevreden, Dep. v. J...

P. M. Hooykaas, Controleur B.B., van: Den Ha... durastraat 4, naar: Weltevreden, Dep. B.B.

J. C. Borgen, 1ste Luit. Inf., naar: Mamoedjo... bes).

Th. E. J. de Bie, 1ste Luit. Inf., van: Malang ... Kota-Radja, p/a. Garnizoensbataljon.

W. van den Bos, 1e Luit. Mil. Adm., naar: ... (Atjeh).

Dr. R. Soeratmo, Veearts, van: Serang naar: Wa... poe (res. Timor).

Mevr. Wed. C. E. Velden-Süverkropp, onderwijzeres ... thans te Bandoeng, Naripan 32, paviljoen.

A. GRUDA & Co.

W. Pyrmontkade ... Telef. ...

Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis"

Dames- en Heerenkleeding naar Maat

Prima Engelsche en Schotsche Stoffen

Scherp concurreerende prijzen

HET ZUID - DEN HAAG
Groenmarkt 37 Telefoon 12514
SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER
Avond-Concert van 8.30 tot 12 uur

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
Salon de Rafraîchissements
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Hofleveranciers
G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
TELEPHOON No. 12512
DROGERIJEN :: :: CHEMICALIËN
DEPôT DER MEEST BEKENDE BINNEN- EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

Vereeniging „OOST en WEST".

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. Hietink, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

THUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. Hietink of den administrateur, den Heer W. Meijer.

THUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. de Munnik, Telef. Scheveningen No. 248

LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

...LANDSCHE REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

*** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. 1. **Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn.** (Tweede druk).
Prijs: **f 0.50** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. **Iets over den Inlander en zijn Zieleleven,** door T. J. Bezemer.
Prijs: **f 0.05** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
1. **De Kolonie Suriname,** door Fred. Oudschans Dentz;
2. **De Kolonie Curaçao,** door Mr. B. de Gaay Fortman.
Prijs: **f 0.50** en f 0.06 frankeerkosten.

c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.

I. **De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië.** (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.)
Prijs: **f 0.75** per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.

II. **De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.** (2de verbeterde druk).
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

III. **De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.** (2de verbeterde druk).
Prijs: **f 0.50** per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.** (2de verbeterde druk).
Prijs: **f 0.75** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

VI. **De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

VII. **De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.

VIII. **De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.**
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

IX. **De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië.** (Opnieuw herzien).
Prijs: **f 0.20** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

X. **De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië.**
Prijs: **f 0.25** per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.

XI. **De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië**
Prijs: **f 0.40** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Onze Koloniën. Prijs **f 0.35** per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.

Nederlandsch-Indië en de handel.
Indische toestanden gezien door een Inlander.
Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
Sarikat-Islam.
De Suikernijverheid in Nederlandsch-Indië.
De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java.
Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
De Europeesche vrouw in Indië.
De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
Over de Kolonie Suriname.

Serie II.

No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
„ 2. Het Javaansch tooneel.
„ 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
„ 4. De theecultuur op Java.
„ 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
„ 6. Een doode taal in Indië.
„ 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
„ 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
„ 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
„ 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.

...ver Bali en zijne bewoners.
...ploeiing in Nederlandsch-Indië.
...ercriminaliteit in Nederlandsch-Indië.
...dische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.
No. 5. Nederlanders in Indië.
„ 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkscredietwezen.
„ 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië
„ 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Secretariaat-Penningmeesterschap der Afd. 's-Gravenhage is gevestigd **Heulstraat 17** (zetel Hoofdbestuur).

Baboe's en Jongens
beschikbaar. 203
Aanvragen in „PERSINGGAHAN"
Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. 50248

WASSCHERIJ „REINGOED"
Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568
Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en flanellen goederen systeem Jaeger.

C. HOYNG
SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA
MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33472
Kroepoek Oedang
No. 1
Allerfijnste kwaliteit
Per origineel pondspak . . . . f 1.95
Per ons 42 cent.

WISBRUN & LIFFMANN
Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag
DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
BALARTIKELEN.

Drogisterij Fa. DE BOER
G. KEHLENBRINK, Drogist - Apoth.-Ass.
Paulus Buysstr. 9 - DEN HAAG - Telefoon 51893
Drogerijen - Chemicaliën
Verbandstoffen. - Verplegings-Artikelen
Binnen- en Buitenlandsche Spécialité's
Minerale- en Medicinale Wateren
TOILET-ARTIKELEN
Medicinale- en Toilet-Zeepen in diverse soorten
SCHOONMAAKARTIKELEN BORSTELWERK ETC.

WANNEER GIJ
Dames- of Heeren-Kleeding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar
Kleermakerij „UNICUM"
Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
DEN HAAG
De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

BATIK EN VOGUE.
Lessen door geheel Nederland. Demonstraties voor Vereenigingen en Clubjes op aanvraag gratis.
Alle benoodigdheden voor Batik.
Het Batikken van een écharpe onder onze leiding duurt pl.m. 4 uur en kost aan was en verf pl.m. 70 ct.
Ons groote succes danken wij aan onze eenvoudige, doeltreffende en weinig kostbare methodes.
Vraagt inlichtingen: Firma VAN CAPELLE Jr. Deventer.

Huishoudelijke
en Keuken-Artikelen

Kolen- en Gasfornuizen

Baden en Geysers
Gas- en Elec. Ornamenten

Haärden en Kachels

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren, Stemmen en Transporteeren
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest bekende adres.**

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

JAN MESKER & C°.
PRINS HENDRIKSTR. 46-48
TELEFOON 30983

Meubelen, Betimmeringen.
Complete Inrichtingen in moderne en antieke stijlen.
Artistieke behangsels met bijpassende Cretonne's.
Gemak-fauteuils in diverse modellen en bekleedingen.
Billijke prijzen - Vraagt prijsopgaaf

A. SCHRÖDER & C°.
GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

Onze AFDEELING BEDDEN is bekend wegens haar **groote sorteering**

WIT-LAK MEUBELEN
voor
SLAAPKAMER- en KINDERKAMER

Gegarn. Wiegen en Luiermanden

Gramophones en Platen

Doet Uw keuze bij
MAISON „CHANTAL"
Prins Hendrikstraat 101-103, DEN HAAG, Tel. 34729

Hoort de NOUVEAUTE's op onze CHANTAL-RECORDS
OPERA-FRANÇAISE: Mons. Lynel en Mons. Richard, resp.
Opera Paris et Bruxelles.
Diverse Aria's: Faust, Barbier v. Sevilla.
Mons. Blaimont: Opera-Lyon, Manon, Herodiade
Werther, Tosca, Aïda.
DANSES MODERNES: Nuits de Chine, C'est jeune et ça ne sais
pas, Fernande, Tu verras Montmartre, etc. etc.

Overtuigt U bij ons van de zuivere weergave van ieder genre muziek op CHANTAL-PLATEN

ALS HET WAAR ZOU ZIJN

dat een kantoordrukmachine even goed drukwerk maakt als de beste drukkerij
dat zij ernorm op Uw drukkosten bespaart
dat zij in aanschaffing zeer goedkoop is
dat Uw jongste bediende de behandeling in enkele uren leert
!

WAAROM

breidt zich dan onze clientèle steeds uit
besteden wij vele duizenden aan groote drukpersen
moeten de drukkersleerlingen jaren lang onderwijs ontvangen en examens doen voor zij als volslagen vaklieden worden erkend
?

GOED WERK maakt immers slechts een GOED VAKMAN en dan nog alleen met PRIMA MATERIAAL.

Op onze nieuwerwetsche persen, wordt door geschoolde vaklieden het beste werk gemaakt

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTR. 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

THE COMPANY
Last Fashion
Ladies' and Gentlemen's Tailors

Colbert Costuum naar maat **met extra Pantalon** à . . f 6.
Tailor Mades naar maat **met extra Rok.** . . . . . f 75.
Indien gewenscht wordt de tweede Pantalon of Rok in sportmodel geleverd.
VRAAGT STALENCOLLECTIE.

Wagenstraat 61 - DEN HAAG - Telef. 10954

ROTTERDAMSCHE LLOYD
Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadlooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Melkhandel „Archipel"
Sumatrastraat 32 (nabij de Bankastr.)
HET adres voor UW
Ham 35 ct., Geld. Schouderham 30 ct., Holl. Schouderham 25 ct., Rookvleesch 30 ct. p. ons
Alles **prima** kwaliteit en **scherp** concurreerend.
Aanbevelend E. L. TINKELENBERG.

ONROESTBAAR STAAL
Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenpoetsen onnoodig. Alleen afwasschen. *Voordeelige prijzen*
Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE's STAALWARENHANDEL
Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13...
Alle Staalwaren in de grootste sorteering verkrijgbaar